

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Realizace evropské politiky soudržnosti ve vybraném
regionu**

Iveta Borůvková

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Iveta Borůvková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Hradec Králové

Název práce

Realizace evropské politiky soudržnosti ve vybraném regionu

Název anglicky

Implementation of the European Cohesion Policy in a Selected Region

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení stavu a realizace politiky soudržnosti a její dopad ve vybraném regionu na základě použití relevantních metod a vyvození závěrů včetně případných doporučení.

Metodika

Teoretická část diplomové práce se věnuje tématu politiky soudržnosti, specifikuje její historii, cíle a legislativní rámec ve vztahu k Evropské Unii a České republice. Dále jsou charakterizovány priority programových období a čerpání finančních prostředků.

Zdroje teoretické části jsou čerpány z odborné literatury, platné legislativy a oficiálních internetových zdrojů.

V praktické části je nejprve představen vybraný region MAS Hradecký venkov a jsou popsány jeho strategické dokumenty. V další části je zkoumán dopad evropské politiky soudržnosti ve vybraném regionu. Zhodnocení je provedeno formou analýzy, komparace a syntézy realizovaných projektů s návrhem možností dalšího rozvoje.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

politika soudržnosti, místní akční skupina, strategie regionálního rozvoje, programové období, strukturální a investiční fondy

Doporučené zdroje informací

BALDWIN, Richard E.; WYPLOSZ, Charles; ŠAROCH, Stanislav. *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.

CVIK, E D. Právní aspekty financování regionů soudržnosti. Ostrava: Key, 2016. ISBN 978-80-7418-262-4.

HOOGHE, L. Cohesion policy and European integration: building multi-level governance. Oxford: Oxford University Press, 1996-2005. ISBN 0-19-828064-5.

MOLLE, Willem. *The economics of European integration : theory, practice, policy*. Aldershot, England ; Burlington, VT: Ashgate, 2006. ISBN 0-7546-4812-5.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2024

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Realizace evropské politiky soudržnosti ve vybraném regionu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27.3.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Karlu Tomšíkovi, Ph.D. za vedení mé práce, při jejímž zpracování mi obětavě pomáhal, schvaloval termíny konzultací, doporučoval postupy a trpělivě předával rady. Velmi si cením kolektivu MAS Hradecký venkov v čele s ředitelkou Ing. Janou Rejlovou a děkuji jim za poskytnutí cenných informací, podkladových materiálů a jejich čas, který mi věnovali. Na závěr děkuji rodině za podporu a trpělivost v průběhu celého mého studia.

Realizace evropské politiky soudržnosti ve vybraném regionu

Abstrakt

Tématem diplomové práce je zhodnocení dopadu prováděné politiky soudržnosti v regionu MAS Hradecký venkov s důrazem na efektivitu čerpání dotací z evropských fondů.

Teoretická část závěrečné práce charakterizuje téma politiky soudržnosti, věnuje se jejímu historickému vývoji v rámci Evropské unie a popisuje významné dokumenty. Dále se zabývá vývojem politiky soudržnosti v České republice, představuje klasifikaci regionů NUTS a specifikuje Evropské strukturální a investiční fondy. Závěr teoretické části je určen principům politiky soudržnosti a cílům v jednotlivých programových obdobích.

V praktické části je nejprve představen vybraný region MAS Hradecký venkov, jeho územní struktura, vize a strategie. U jednotlivých programových období je provedeno seznámení s množstvím, zařazením a výší dotací u realizovaných projektů.

Závěr diplomové práce se věnuje komparaci programových období, operačních programů a celkové analýze úspěšnosti realizace evropské politiky soudržnosti ve vybraném regionu s ohledem na problémy a potřeby specifikované ve SWOT analýze.

Klíčová slova: politika soudržnosti, místní akční skupina, strategie regionálního rozvoje, programové období, strukturální a investiční fondy

Implementation of the European Cohesion Policy in the Selected Region

Abstract

The diploma thesis deals with the evaluation of the impact of the cohesion policy implemented in the region of MAS Hradecký County with an emphasis on the effectiveness of the use of European funds.

The theoretical part of the final thesis characterizes the issue of cohesion policy, discusses its historical development within the European Union and describes significant documents. It also focuses on the development of cohesion policy in the Czech Republic, presents the NUTS classification of regions, and specifies European Structural and Investment Funds. The theoretical part is concluded by the principles of cohesion policy and the goals in the particular programming periods.

In the practical part, the selected region of the MAS Hradecký Country, its territorial structure, vision and strategy are first introduced. For individual programming periods, the quantity, classification, and amount of subsidies for the implemented projects are presented.

The conclusion of the thesis is dedicated to comparing programme periods, operational programmes, and an overall analysis of the success of the implementation of the European Cohesion Policy in the selected region with regard to the problems and needs specified in the SWOT analysis.

Keywords: cohesion policy, local action group, regional development strategy, programming period, structural and investment funds

Obsah

Seznam použitých zkratk	11
1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Politika soudržnosti	14
3.1.1 Vývoj politiky soudržnosti v rámci EU	15
3.1.2 Vývoj v ČR	17
3.1.3 Financování politiky soudržnosti	19
3.1.4 Cíle politiky soudržnosti	20
4 Vlastní práce	25
4.1 Charakteristika MAS Hradecký venkov	25
4.1.1 Geografická poloha, území	28
4.1.2 Socioekonomická charakteristika území	30
4.2 Strategie a vize MAS Hradecký venkov	31
4.3 Realizované projekty	33
4.3.1 Projekty realizované v období 2007-2013	34
4.3.2 Projekty realizované v období 2014-2020	38
4.4 SWOT analýza	44
4.4.1 Rozvoj lidského kapitálu a sociální soudržnost v území	44
4.4.2 Potřeba reagovat na demografický vývoj v regionu	45
4.4.3 Bezpečné a kvalitní prostředí a služby pro občany	45
4.4.4 Udržení kulturního dědictví a rekreační potenciál území	46
4.4.5 Moderní infrastruktura na venkově a zlepšení dostupnosti a mobility	46
4.4.6 Ochrana životního prostředí a adaptace na změnu klimatu	47
4.4.7 Podpora lokální ekonomiky a zaměstnanosti	48
4.4.8 Společné plánování a spolupráce aktérů	49
5 Výsledky a diskuse	50
5.1 Zhodnocení úspěšnosti	50
5.2 Zhodnocení vlivu	52
5.2.1 Spokojení lidé a atraktivní sídla	52

5.2.2	Moderní infrastruktura a příznivé životní prostředí	53
5.2.3	Konkurenceschopný region s chytrým řízením	53
5.3	Názory respondentů.....	53
5.4	Výsledky.....	57
5.5	Návrhy a doporučení	59
6	Závěr.....	60
7	Seznam použitých zdrojů.....	62
7.1	Odborná literatura.....	62
7.2	Internetové zdroje.....	63
7.3	Další zdroje.....	66
8	Seznam obrázků, tabulek a grafů	68
8.1	Seznam obrázků	68
8.2	Seznam tabulek.....	68
8.3	Seznam grafů.....	69
	Přílohy	70

Seznam použitých zkratk

CF	Fond soudržnosti, tzv. Kohézní fond
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje
EHS	Evropské hospodářské společenství
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
HDP	Hrubý domácí produkt
IROP	Integrovaný regionální operační program
LEADER	Metoda užívaná v rámci komunitně vedeného místního rozvoje
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	Ministerstvo zemědělství
NATO	Severoatlantická aliance
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Operační program
PRV	Program rozvoje venkova
SECAP	Akční plán pro udržitelnou energii a klima
SCCL	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SPL	Strategický plán LEADER
SRR 21+	Strategie regionálního rozvoje 21+

1 Úvod

Stav současné politické a ekonomické situace evropského prostoru ovlivňuje řada okolností celosvětového formátu, jistou roli v tomto směru má dozvuk pandemie koronaviru, agrese Ruska vůči Ukrajině, konflikt na Blízkém východě, energetická krize nebo klimatické změny. Již při počátcích vzniku spolupráce mezi evropskými zeměmi je kladen důraz na vytvoření bezpečného a spolupracujícího svazku zemí. Ekonomická stabilita konkrétní země nebo regionu je závislá na řadě vlivů, ať se jedná o dostupnost zdrojů, služeb a výrobků, nehmotný kapitál obsažený v lidech a místní kultuře nebo geografickou polohu.

Klimatické podmínky, existence úrodné půdy poskytující obživu a splavné řeky umožňující obchod jsou dle Marshall (2018, s.101) nejdůležitější faktory, jejichž existence dovoluje uskutečnit kroky k rozvoji národních států na našem území, které je nám a našim dětem na krátký čas propůjčeno. Geografické podmínky ovlivňují rozvojové možnosti jednotlivých států v oblasti průmyslu, obchodu a demografického vývoje. Velmi diskutovaným a důležitým aspektem v rozvoji regionů je udržitelnost, s ohledem na ochranu přírody, životní prostředí, jeho obyvatele a podporu ekonomie, s cílem zajistit pro budoucí generace kvalitní podmínky k životu.

Rozdílnost regionů členských států EU je značná. Politika soudržnosti jako nástroj EU má možnost ovlivňovat celkový harmonický rozvoj Evropy a tím také působit na zlepšování životní úrovně a kvality života obyvatel.

Česká republika se vstupem do Evropské unie, který se datuje k 1.5.2004, řadí mezi členské státy, které se mohou ucházet o podporu ze strany EU. Prostředky z evropských fondů tak mohou cíleně podporovat problémové oblasti, vyrovnávat rozdíly v konkrétním regionu a zasloužit se o jeho rozvoj.

Aktivní účast na komunitní práci v místě bydliště, jež je součástí území MAS Hradecký venkov, je inspirací k výběru tématu diplomové práce. Současně je vyvíjena snaha o hlubší proniknutí do problematiky, s využitím komparace strategických dokumentů a údajů ze SWOT analýzy se skutečně realizovanými projekty.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení vlivu evropské politiky soudržnosti na region Místní akční skupiny Hradecký venkov.

2.2 Metodika

Metodika závěrečné práce vychází ze studia odborné literatury a dalších informačních zdrojů, například odborných článků, platných legislativních norem, oficiálních zdrojů dostupných v elektronické podobě nebo údajů poskytnutých MAS Hradecký venkov.

V teoretické části je nejprve vymezena politika soudržnosti, její vývoj v rámci Evropské unie a následuje popis vývoje v České republice. Dále je specifikován způsob financování politiky soudržnosti a zmíněny její základní principy a cíle.

Praktická část práce představuje zvolený region Místní akční skupiny Hradecký venkov, jeho strategické dokumenty, realizované projekty a SWOT analýzu. Kvantitativní metoda analýzy a komparace programových období si klade za cíl vyhodnotit dopad evropské politiky soudržnosti na region MAS Hradecký venkov. Druhou použitou metodou je kvalitativní výzkum provedený formou interview. Odpovědi z poskytnutého rozhovoru s aktéry politiky soudržnosti zkoumají názory respondentů na efektivitu a dopad nástrojů politiky soudržnosti na region, kterého jsou součástí.

V závěrečné kapitole je provedeno celkové zhodnocení vlivu evropské politiky soudržnosti na společnost, životní prostředí a region s předloženým návrhem možností dalšího rozvoje.

3 Teoretická východiska

3.1 Politika soudržnosti

Mezi nejvýstižnější definice pojmu soudržnost lze zařadit integraci v hospodářské, sociální a územní oblasti, kterou Evropská unie podporuje vhodnou politikou za účelem dosažení plného potenciálu v daném regionu a tím současně zlepšení celkové životní úrovně i prosperity celého evropského území (European Investment Bank, 2024 [online]).

Dle Molle (2006, s. 287) soudržnost nemá jasnou definici, ale nejvíce ji vystihuje úsilí o snížení nepoměru mezi regiony a sociálními skupinami prostřednictvím přerozdělování finančních zdrojů. K účelné distribuci těchto prostředků EU vytvořila strukturální fondy, které podněcují ke zlepšení hospodářské struktury regionů.

Významnost politiky soudržnosti dokresluje graf 1¹ zobrazující Víceletý finanční rámec na období 2021-2027, ve kterém je dominantní rozpočtovou kapitolou Soudržnost, odolnost a hodnoty.

Graf 1 Výdaje EU na období 2021-2027, v mld. eur

Zdroj: vlastní zpracování, Evropská rada (2023)

¹ Celkový rozpočet 1 824,3 mld. eur Víceletého finančního rámce na období 2021-2027, všechny částky jsou uvedeny v mld. eur (v cenách roku 2018)

Regionální politiku charakterizuje Cvik (2016, s. 9) jako jednu z nejvýznamnějších aktivit Evropské unie, Palán (2009, s. 1) ji nazývá nejdůležitější činností, která je součástí politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti a zároveň ji popisuje jako jedinečnou politiku se snahou o snížení meziregionálních rozdílů.

Souvisejícím pojmem je regionální rozvoj, který stanovenými cíli usiluje o zlepšení životní úrovně, kvality života a zvýšení blahobytu obyvatel. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj se věnuje koordinaci investičních strategií, aby byly prostředky vynakládány efektivně a nedocházelo naopak k oslabení sociální soudržnosti (OECD, 2024 [online]).

Zmiňovaná OECD se pokouší vytvářet prostor, který napomůže k vyrovnávání negativních regionálních disparit, kterými jsou nejvíce ohroženy zaostalé, hospodářsky slabé nebo venkovské regiony. Rozvojem na venkově se zabývá rurální rozvoj nebo také politika rozvoje venkova, která tvoří II. pilíř Společné zemědělské politiky EU a snaží se jejím prostřednictvím o podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, o udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a o vyvážený rozvoj venkovských oblastí. Rozpočet EZFRV, kterým je financován rozvoj venkova, je na období 2021-2027 schválen ve výši 95,5 miliard eur (EUR-lex, 2024 [online]).

Současná společnost si nevyhnutelně klade otázku, zda je další rozvoj regionů udržitelný. Ke splnění této podmínky je potřeba vést rozvoj cestou, která se bude snažit o respektování potřeb ostatních, ohleduplnou ochranu životního prostředí, šetrné využívání přírodních zdrojů a stabilní ekonomický růst.

3.1.1 Vývoj politiky soudržnosti v rámci EU

Důvody sjednocování území v dávné historii lidstva pramení z potřeby zajištění bezpečnosti obyvatel, zamezení průniku vnějších vlivů nebo upevnění pozice náboženství. V kontextu historických událostí 20. století v Evropě a z důvodu zabránění vzniku dalšího válečného konfliktu vyvstává nutnost řešit vzniklou situaci, Evropa té doby je destabilizovaná.

Podepsáním Římských smluv² 27.3.1957 je položen základ cesty k ekonomické integraci evropského prostoru. Zakládající členské státy³ mají srovnatelnou hospodářskou

² Smlouva o zřízení Evropského hospodářského společenství (EHS) a smlouva o zřízení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom)

³ Francie, Itálie, Německo, Belgie, Nizozemí, Lucembursko

úroveň, v této fázi není pozornost věnována regionálním problémům (Wokoun, 2008, s. 329).

První zárodek dnešní evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti je spatřován po zahájení poválečné integrace západní Evropy. **Evropský sociální fond** z roku 1958, který je zaměřen na neinvestiční podporu aktivit v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů, zavádí svým způsobem dotace známé v dnešní podobě. **Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond** vzniklý v roce 1962 je zaměřený na podporu zemědělců a později na rozvoj venkova jako celku (Euroskop, 2023b[online]).

Podle Wokouna (2008, s. 362) mezi hlavní kroky evropské integrace v počátku 70. let 20.stol. patří první rozšíření⁴, v tomto období je zřízen **Evropský fond pro regionální rozvoj**, následuje „Iberské“ rozšíření o Španělsko a Portugalsko v roce 1986. Ve stejném roce je podepsán Jednotný evropský akt (JEA).

JEA zavádí legislativu pro integrovanou regionální politiku a dochází k rozvoji politiky soudržnosti ve vztahu k jednotnému vnitřnímu trhu a zaměření na podporu méně rozvinutých oblastí. Evropská komise navrhuje komplexní reformu evropského rozpočtu tzv. Delorsův balíček I.⁵a reformy strukturálních fondů. Přijetí finančního rámce přináší zlepšení v oblasti rozpočtové disciplíny a procesu schvalování mezi jednotlivými institucemi (Euroskop, 2023c[online]).

Zavedení jednotného trhu mobilizuje vytvoření nových vazeb mezi nadnárodními institucemi a skupinami a motivuje občany s podobnými zájmy nebo ideologickým přesvědčením, aby se organizovali nadnárodně (Hooghe, 2001, s.9).

Za další významný milník v evropské integraci Wokoun (2008, s. 362) považuje uzavření Smlouvy o Evropské unii v roce 1993.

Tzv. Maastrichtská smlouva kotví harmonogram vytváření hospodářské a měnové unie a současně s přijetím sedmiletého finančního rámce v letech 1993-1999 vytváří základ pro Delorsův balíček II. Důležitým krokem pro vývoj politiky soudržnosti v tomto období je zvyšování výdajů na regionální a strukturální politiku, dochází ke zřízení **Fondu soudržnosti**. V roce 1993 jsou definována Kodaňská kritéria, do EU jsou přijaty další státy (Rakousko, Švédsko, Finsko). V roce 1997 je podepsána Amsterodamská smlouva a v roce 2001 Nicejská smlouva. V roce 2002 je zavedeno euro ve 12 členských státech (Euroskop, 2023a[online]).

⁴ Jednalo se o země: Dánsko, Irskou republiku a Velkou Británii

⁵ V prvním pětiletém finančním rámci v letech 1988-1992

Agenda 2000 obsahuje finanční výhled na roky 2000-2006, dochází k reformě strukturálních fondů. K významným datům řadíme 1.5.2004, kdy se členy EU stává deset států⁶, mezi nimi i Česká republika, tyto státy jsou začleněny do systému strukturálních fondů (Wokoun, 2008, s. 362).

Z ekonomického hlediska je nezbytné, aby si tyto země zajistily přístup na obrovský trh EU a členství v EU a NATO. Také politická situace ze strany Ruska je nejistá. Některé země také uzavíraly dohody mezi sebou⁷ (Baldwin, Wyplosz, 2013, s.52).

EU se v roce 2007 dále rozšiřuje o Rumunsko a Bulharsko, v roce 2013 o Chorvatsko, v roce 2009 je přijata Lisabonská smlouva. V roce 2016 občané Británie rozhodují v referendu o odchodu z EU, což má za následek vystoupení Velké Británie ze svazku členských států EU k 31.1.2020. Od roku 2020 je Evropská unie složena z 27 členských států (Euroskop, 2023a[online]).

3.1.2 Vývoj v ČR

Přijetí České republiky do Evropské unie předchází roky příprav, formální žádost je podána v roce 1996. Splnění podmínek vstupu (Kodaňská kritéria) pomáhají **programy PHARE**⁸, které úzce souvisejí s reformou územní veřejné správy. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje ustanovuje regiony na úrovni NUTS II.⁹

Za účelem implementace harmonizovaných postupů a socioekonomických analýz v odvětví politiky soudržnosti v rámci EU je specifikována klasifikace NUTS na začátku 70. let jako jednotný koherentní systém. Tento systém umožňuje sběr, rozvoj a šíření regionálních statistik v EU. Ke srovnatelnosti regionálních statistik je nutné zohlednit nejenom hospodářskou, ale i politickou, správní a institucionální situaci. Komise vydává Nařízení evropského parlamentu a rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS). Do současnosti probíhá několik dalších novelizací nařízení NUTS, zejména po vstupu nových členských států (Evropský parlament, 2023b[online]).

⁶ Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta, Kypr

⁷ Středoevropská zóna volného obchodu (CEFTA) z roku 1991, mezi Československem, Maďarskem a Polskem

⁸ Program Phare poskytoval finanční prostředky deseti kandidátským zemím střední a východní Evropy. Jeho cílem bylo napomoci plnění podmínek stanovených pro vstup do Evropské unie. Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/cr-a-eu/vstup-cr-do-eu/predvstupni-pomoc/>

⁹ Nomenclature of territorial units for statistics (Nomenklatura územních statistických jednotek) Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>

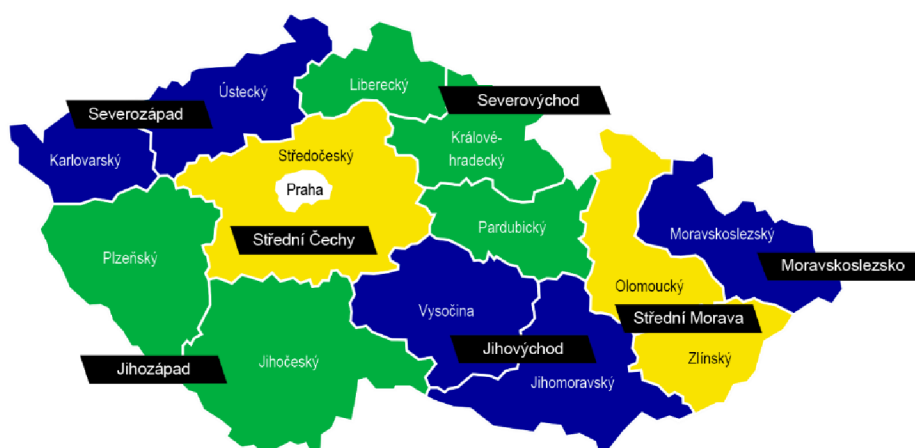
Česká republika je v historickém kontextu rozdělena na kraje, odpovídající úrovni NUTS III. Při vstupu ČR do EU je nezbytné vytvořit jednotky na úrovni NUTS II, podpora směřuje na tuto úroveň a kraje nespĺňují podmínku doporučeného počtu obyvatel, které specifikuje tabulka 1. Vzniká osm regionů soudržnosti: Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Střední Morava, Moravoslezsko a Hlavní město Praha, geografickou orientaci zobrazuje obrázek 1. Dále existují dvě nižší úrovně členění, které ovšem nejsou důležité pro rozdělení prostředků z fondů EU, jedná se o LAU¹⁰ I (okresy s počtem 76 + 15 pražských obvodů) a LAU II obce (Dotace EU, 2023c[online]).

Tabulka 1 Hlavní úrovně statistických jednotek NUTS

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel	Forma v ČR/ počet jednotek
NUTS I	3 000 000	7 000 000	Stát/ 1
NUTS II	800 000	3 000 000	Regiony soudržnosti/ 8
NUTS III	150 000	800 000	Kraje/ 14

Zdroj: vlastní zpracování, Dotace EU (2023c)

Obrázek 1 Statistické jednotky NUTS II ČR

Zdroj: Dotace EU (2023c)

¹⁰ Systém vytvořený jednotně v EU pro podchycení územních struktur regionálního charakteru a pro potřeby statistiky regionů. (Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/rso/okres-dle-statisticke-klasifikace-nuts-lau>)

3.1.3 Financování politiky soudržnosti

Snaha o ekonomickou integraci v evropském prostoru je založena na motivaci zaostalejších regionů vyrovnat se vyspělejšími. Faktory, které určují umístění aktivit vytvářejících vysoké příjmy jsou dle Molle (2006, s.288) třeba ovlivňovat. Uváděné argumenty efektivnost a spravedlnost jsou ekonomického rázu, mají za cíl odstranit problematická místa a překážky rozvoje podmíněné přerozdělováním zdrojů.

Evropská komise provádějící nadnárodní státní službu se pokouší hledat cestu, jak sladit národní rozmanitost s jednotou a zajistit, aby diferencované národní státy přijaly učiněná rozhodnutí jako legitimní (Hooghe, 2002, s.172).

Po dalším rozšiřování Evropského společenství netvoří již státy homogenní skupinu, je nutné reagovat na rozdíly, které vznikají v hospodářské a sociální oblasti. Důležitým nástrojem k postupnému vyrovnání ekonomické úrovně zemí a rozvoje regionů v EU se stávají strukturální fondy (Wokoun, 2008, s. 329).

Politika soudržnosti je financována prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů, jejich rozdělení a krátký popis je uveden v následující části:

1. Evropské fondy

Evropský fond pro regionální rozvoj (*European Rural Development Fund, ERDF*)

Cílem fondu je snižování nerovností mezi regiony. Soustředí se na projekty v oblasti regionálního rozvoje, ekonomické změny, zvýšené soutěživosti a teritoriální spolupráce napříč EU. Jedná se o projekty typu modernizace ekonomických struktur, výzkumu a inovace, vytváření udržitelných pracovních pozic, ekonomického růstu a enviromentální ochrany.

Evropský sociální fond plus (*European Social Fund Plus, ESF+*)

Hlavním cílem fondu je podpora realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prostředky jsou čerpány na adaptaci pracovníků a firem v mezinárodním prostředí, vylepšení přístupu na pracovní trh, boj proti diskriminaci a podporu partnerství.

Fond soudržnosti, tzv. Kohézní fond (*Cohesion fund, CF*)

Jako jediný fond poskytuje finanční podporu pouze členským státům. Finanční pomoc v rámci tohoto fondu může být použita do oblastí životního prostředí, dopravní infrastruktury a na oblast energie (obnovitelné zdroje).

Mezi další evropské fondy patří: Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD); Evropský námořní, rybářský fond a akvakulturní fond (EMFAF),

Fond solidarity Evropské unie (EUFS); Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF); Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD); Azylový, migrační a integrační fond (AMIF); Evropský fond pro strategické investice (EFSI).

2. Unijní programy

Jsou spravovány Evropskou komisí, podporují širokou řadu potřebných oblastí.

3. Národní programy ČR

Finanční prostředky lze čerpat v OP spravovaných na národní úrovni.

Evropská unie aplikuje striktní pravidla pro získání finanční podpory ze svých fondů a zajišťuje, aby finance byly využity transparentním a odpovědným způsobem s ohledem na stanovené cíle a časový rámec, kterým je programové období. (Euroskop, 2023c[online])

Jako finanční nástroje v rámci evropských fondů také mohou pro živnostníky, podnikatele a veřejný sektor posloužit úvěry, záruky nebo kapitálové vstupy (Dotace EU, 2023b[online]).

3.1.4 Cíle politiky soudržnosti

Politika hospodářské a sociální soudržnosti funguje na čtyřech hlavních principech:

1. princip partnerství;
2. princip doplňkovosti;
3. princip koncentrace;
4. princip programování.

Cílem regionální politiky EU je zmenšování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem rozvoje EU. Nastavení regionální politiky EU se odlišuje v jednotlivých programovacích obdobích, pro které stanovuje Evropská unie specifické cíle a podmínky čerpání ze zdrojů EU s podmínkou dodržení transparentnosti a sdílené odpovědnosti. Česká republika se při vstupu do EU v roce 2004 zapojuje do otevřeného programového období 2000-2006, v čerpání je úspěšná, je jí přiděleno 1,6 mld. eur (Euroskop, 2023a[online]).

Programové období 2007–2013

Pro ČR je pro toto období stanoveno 26 OP rozdělených mezi tři cíle:

- 1. Cíl Konvergence** realizovaný prostřednictvím sedmi regionálních OP pro regiony soudržnosti s celkovou částkou 4,66 miliard eur. Dále je uvedeno osm tematických OP: OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný OP a OP Technická pomoc, s celkovou přidělenou částkou 21,23 miliard eur (Dotace EU, 2023d[online]).
- 2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** určený pro regiony, které nečerpají z Konvergence, v České republice pouze hl. m. Prahy, dva OP: OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita, s celkovou přidělenou částkou 0,42 miliardy eur (Dotace EU, 2023d[online]).
- 3. Cíl Evropská územní spolupráce** se týká všech regionů, je možné čerpat z devíti OP, tématem jsou přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní spolupráce s celkovou přidělenou částkou 0,39 miliard eur (Dotace EU, 2023d[online]).

V rámci EU je v tomto programovém období na politiku soudržnosti vyčleněno 347 miliard eur, pro ČR je alokováno více jak 26 miliard eur. (Cvik, 2016, s. 51)

Českou republiku v tomto období můžeme nazývat premiantem v objemu získaných prostředků na jednoho obyvatele (Euroskop, 2023a[online]).

Finanční prostředky jsou v tomto programovém období soustředěny v nejchudších regionech s cílem zvýšit konkurenceschopnost EU ve světě. V cíli Konvergence je utraceno přibližně 80 % prostředků určených na soudržnost (Baldwin, Wyplosz, 2013, s.314).

Na základě závěrů vyplývajících z případové studie Hájek a kol. (stať Politická ekonomie, 2012, s.345) spatřují za smysluplné hledání formy kohezní politiky s důrazem na flexibilitu a na reálné potřeby regionů ČR. Studie uvádí rozdíly v charakteristikách jednotlivých regionů, doporučuje posilovat konkurenceschopnost v rámci regionu a soudržnost EU. Prostřednictvím OP cílů Konvergence je kladen důraz na snižování regionální disparity a možnosti realizace kvalitativně náročnějších projektů.

Programové období 2014-2020

V tomto období dochází k řadě změn. Kromě mírného snížení počtu operačních programů, a především vytvoření jednoho Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), dochází k užšímu provázání kohezní politiky v celé EU se strategií Evropa 2020. Mezi nová témata patří otázky ochrany klimatu, stárnutí populace,

a migrace. Probíhá diskuse o častějším využívání jiných finančních nástrojů (například revolvingových úvěrů) namísto „klasických“ dotací. S tím souvisí i snížení celkové alokace na 22 mld. eur (Euroskop, 2023a[online]).

Hlavní cíle politiky soudržnosti pro toto i následující období jsou:

1. **Investice pro růst a zaměstnanost;**

2. **Evropská územní spolupráce.**

Operační programy jsou spolufinancovány z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) a jedná se o tyto OP:

1. OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu;
2. OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
3. OP Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí;
4. OP Doprava, řízený Ministerstvem dopravy;
5. OP Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí;
6. IROP, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
7. OP Praha-pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy;
8. OP Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
9. OP Rybářství 2014-2020, řízený Ministerstvem zemědělství;
10. Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství.

Dále jsou podporovány programy spolupráce přeshraniční, nadnárodní a meziregionální (Dotace EU, 2023a[online]).

Programové období 2021-2027

V tomto programovém období má politika soudržnosti pět politických cílů pro EFRR, ESF+, Fond soudržnosti a ENRF:

- inteligentnější Evropa – inovativní a inteligentní ekonomická transformace;
- zelenější, nízkouhlíková Evropa;
- propojenější Evropa – mobilita a regionální propojení informačních a komunikačních technologií;
- sociálnější Evropa – provádění evropského pilíře sociálních práv;

- Evropa bližší občanům – udržitelný a integrovaný rozvoj městských, venkovských a pobřežních oblastí prostřednictvím místních iniciativ (Evropský parlament, 2023a[online]).

V současnosti se jedná o otevřené programové období a jsou pro něj v ČR schváleny tyto programy:

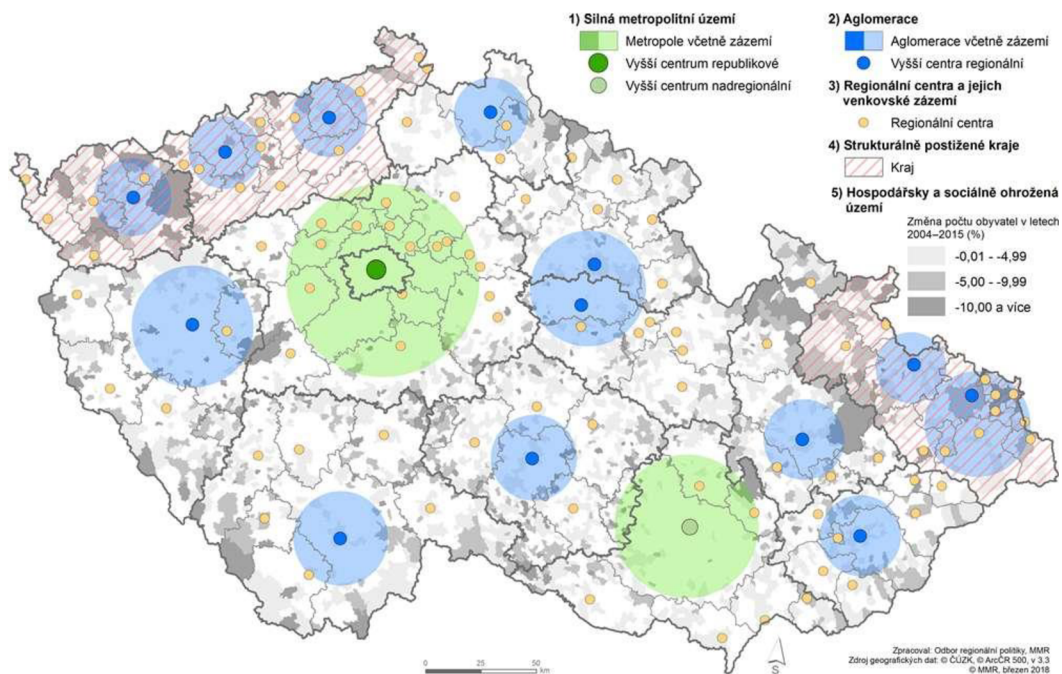
1. Program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy;
2. Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
3. Program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu;
4. Program Jan Amos Komenský, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
5. Program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí;
6. Program Spravedlivá transformace, řízený Ministerstvem životního prostředí;
7. Program Zaměstnanost+, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí;
8. Program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
9. Program Azylového, migračního a integračního fondu, řízený Ministerstvem vnitra;
10. Program Rybářství, řízený Ministerstvem zemědělství;
11. Program Fondu pro vnitřní bezpečnost, řízený Ministerstvem vnitra;
12. Program Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky, řízený Ministerstvem vnitra. Celkově je pro tyto programy alokováno 550,5 mld. Kč (21,1 mld. eur) (Dotace EU, 2023b[online]).

Strategie regionálního rozvoje 21+, která stanovuje cíle regionálního rozvoje na období po roce 2021, je vytvořena Ministerstvem pro místní rozvoj a jejich partnery v návaznosti na Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Z geografického hlediska jsou vytvořeny cíle SRR 21+, územní zobrazení ilustruje obrázek 2:

1. Metropolitní území;
2. Aglomerace;
3. Regionální centra a jejich venkovské zázemí;
4. Strukturálně postižené kraje;
5. Hospodářsky a sociálně ohrožená území.

Za hlavní cíl regionální politiky uváděný ve SRR 21+ je považována podpora regionálního rozvoje s dynamickým, vyváženým a udržitelným rozvojem území (MMV, 2023[online]).

Obrázek 2 Návrh vymezení území pro účely analýzy SRR 21+

Zdroj: Deník veřejné správy (2023)

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika MAS Hradecký venkov

Místní akční skupina Hradecký venkov, zkráceným názvem MAS Hradecký venkov je součástí Regionu NUTS II Severovýchod, jedná se o region soudržnosti skládající se z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Právní forma MAS Hradecký venkov je obecně prospěšná společnost, založená v roce 2007, jedná se o koordinátora místního rozvoje (Hradecký venkov, 2023b[online]).

Místní akční skupina je územním pracovištěm společnosti Hradecký venkov o.p.s, obrázek 3 popisuje její organizační strukturu.

Obrázek 3 Organizační struktura Hradecký venkov o.p.s

Zdroj: MAS Hradecký venkov (2023d)

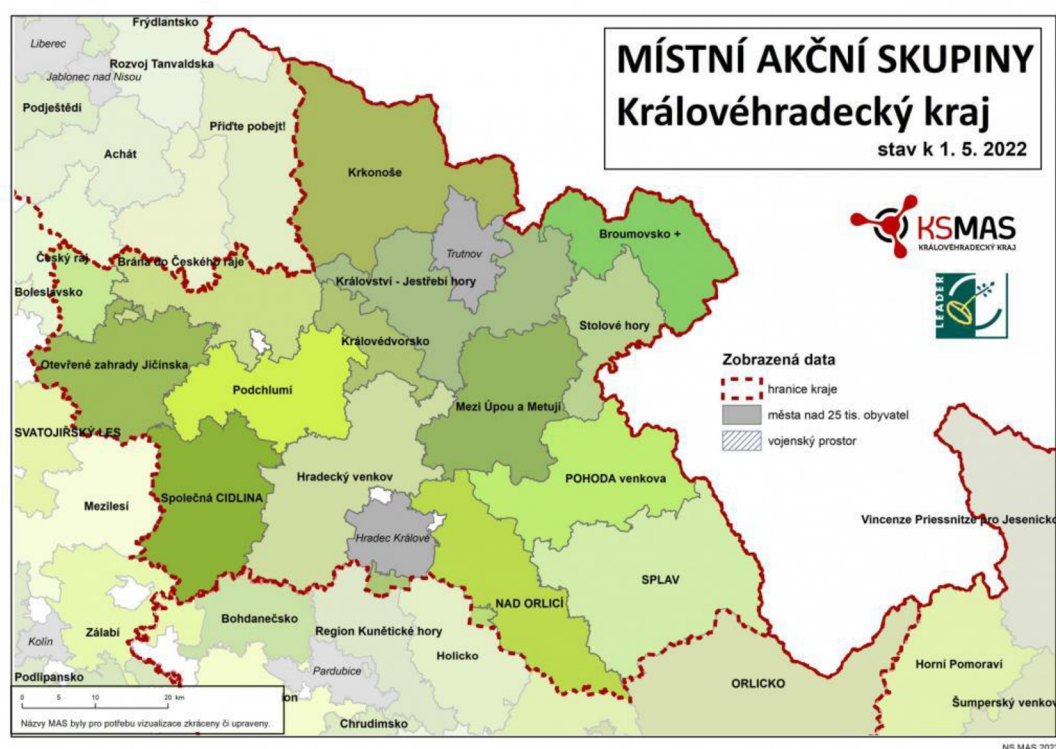
Venkovské oblasti MAS¹¹ spojuje hlavní myšlenka partnerství soukromých a veřejných subjektů. Prostřednictvím aktivního rozdělování dotačních prostředků se aktéři snaží zlepšit kvalitu života a podpořit rozvoj území (NSMASCR, 2023a[online]).

Společnost je členem Národní sítě MAS České republiky (od roku 2010) a členem Krajské sítě MAS Královéhradeckého kraje (od roku 2009), které se zaměřují na společnou

¹¹ Z anglického Local Action Group

propagaci své činnosti prostřednictvím sociálních sítí a podporují lokální ekonomiku. MAS Hradecký venkov je součástí skupiny MAS Královéhradeckého kraje, obrázek 4 zobrazuje její polohu (MAS Hradecký venkov, 2023a[online]).

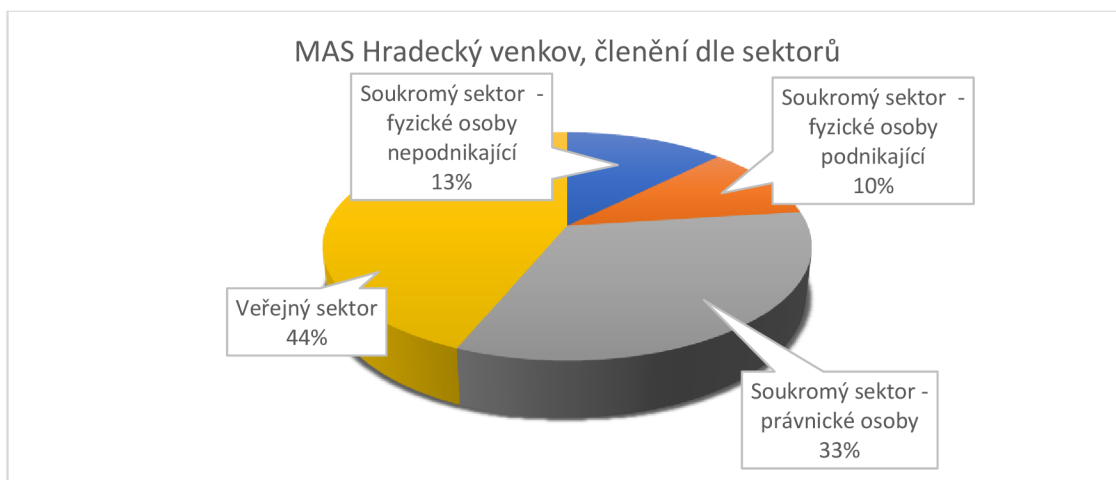
Obrázek 4 mapa MAS Královéhradeckého kraje

Zdroj: NSMASCR (2023b)

MAS pracují formou komunitně vedeného místního rozvoje, Výroční zpráva MAS Hradecký venkov za rok 2022 uvádí, že k 31.12.2022 se do činnosti zapojuje 47 členů v sedmi zájmových skupinách a čtyřech sektorech. Poměr členů dle jednotlivých sektorů znázorňuje graf 2, partnerství je podmíněno trvalým pobytem, sídlem nebo působností na území MAS. Zapojení aktéři využívají specifika daného území, krajinu, lidské zdroje a kulturní dědictví, které jsou nástroji k provádění politiky soudržnosti (MAS Hradecký venkov, 2023c[online]).

Graf 2 - MAS Hradecký venkov, členění partnerů dle sektorů

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023c)

Metoda LEADER je 30 let existující evropský program, do kterého se za dobu jeho fungování zapojilo více než 2,5 tis. místních akčních skupin, které se ve venkovských oblastech snaží propojit zástupce veřejného i soukromého sektoru. Program LEADER je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, sedm klíčových prvků, které jsou uvedeny v obrázku 5, jsou v programovém období 2014-2020 rozšířeny a zaveden pojem CLLD, místní rozvoj vedený komunitou. Od zavedení CLLD mohou MAS využívat i prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj, sociálního a rybářského fondu. Cíl CLLD je spatřován v lepších příležitostech pro zajištění soudržnosti rozvojových aktivit a v menších omezeních při získávání finančních prostředků v některých oblastech (ELARD, 2024 [online]).

Obrázek 5 Klíčové vlastnosti programu LEADER

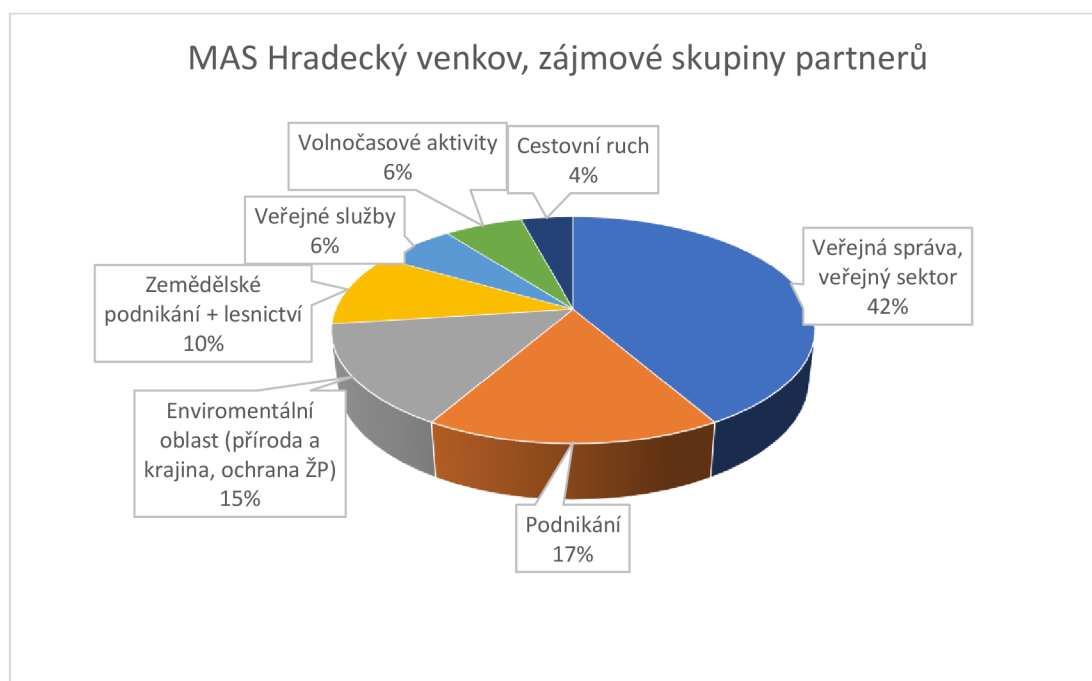

Zdroj: ELARD (2024)

Organizace MAS nevychází z historického základu, jedná se o uměle vytvořená seskupení venkovských obcí, která se mnohdy potýkají s krátkou životností a s problémy při vytvoření. Mezi podmínky existence místních akčních skupin řadí kolektiv autorů pravidla fungování, ale hlavně důvěru, která vede ke vzájemné spolupráci, a tím k rozvoji regionu (Majerová a kol., 2011, s.115).

MAS Hradecký venkov usiluje o naplňování stanovených cílů a priorit a podporuje partnery v provádění komunitní spolupráce, jedná se o členy samosprávných celků, podnikatelského nebo neziskového sektoru, graf 3 uvádí procentní podíl zájmových skupin partnerů.

Graf 3 Zájmové skupiny partnerů MAS

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023c)

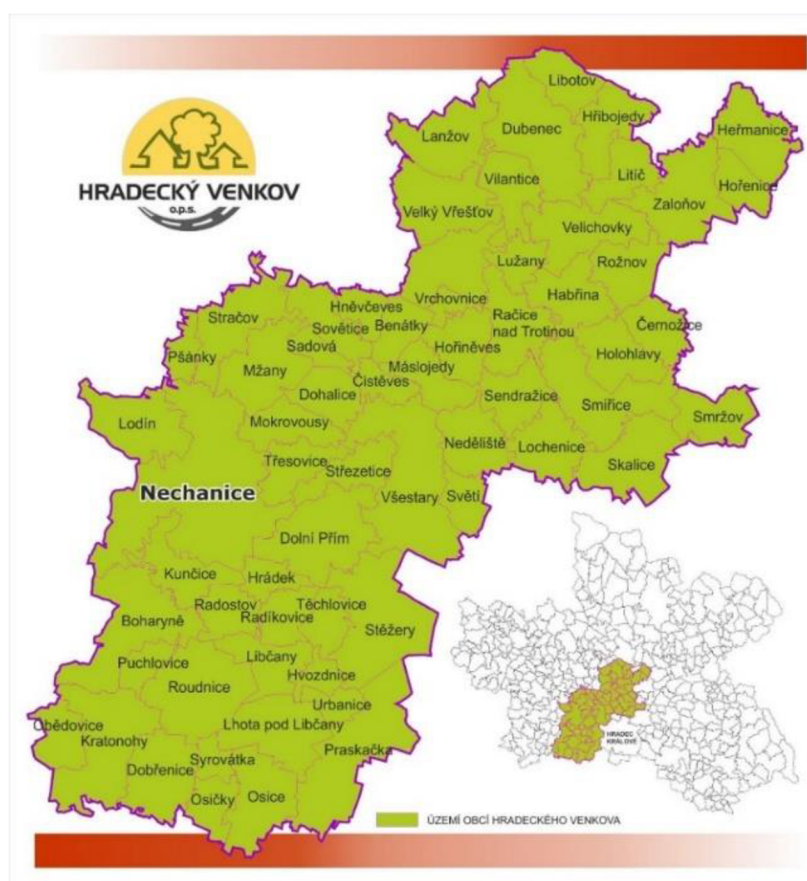
MAS Hradecký venkov spolupracuje i se zahraničními partnery. Spolupráce probíhá na úrovni jednotlivých obcí regionu, například polské město Jedlina Zdroj uzavřelo dohodu o partnerství s obcí se zkušeností s lázeňstvím – Velichovkami, obec Libčany spolupracuje s francouzským regionem z Normandie. Na úrovni MAS je aktuálně platná partnerská smlouva s francouzským sdružením obcí Melsko.

4.1.1 Geografická poloha, území

MAS Hradecký venkov je tvořena čtyřmi svazky obcí, které se nacházejí v Královéhradeckém kraji s celkovou výměrou 40 985 ha, z toho zemědělské půdy je

31 770 ha. Částí území protéká řeka Labe. Území se skládá ze 63 samosprávných obcí (z toho 2 obce se statusem města: Smiřice a Nechanice) ležících západně až severozápadně od krajského města Hradec Králové. MAS působí v rozsahu tří okresů, tří obcí s rozšířenou působností (Dvůr Králové nad Labem, Hradec Králové a Jaroměř) a pěti obcí s pověřeným OÚ (Hradecký venkov, 2023a[online]). Obrázek 6 zobrazuje mapu území.

Obrázek 6 Mapa území MAS Hradecký venkov

Zdroj: Hradecký venkov (2023d)

MAS Hradecký venkov je složena z následujících svazků obcí:

1. Mikroregion Nechanicko,
2. Mikroregion Obce Památkové zóny 1866,
3. Mikroregion Urbanická brázda,
4. Mikroregion Hustířanka. (Hradecký venkov, 2023a[online])

4.1.2 Socioekonomická charakteristika území

Z číselníků dat podle obcí žije na území MAS Hradecký venkov 33 790 obyvatel¹², z toho je 16 884 žen. Vlivem migrace obyvatel z měst na venkov má počet obyvatel rostoucí trend s příznivou věkovou strukturou. Graf 4 zobrazuje skladbu obyvatel žijících na území, rozdělení dle věku. Z Registru ekonomických subjektů vyplývá, že na území je evidováno 4 592 subjektů se zjištěnou aktivitou, z toho počet živnostníků činí 3 296 subjektů (ČSÚ, 2023[online]).

Region se vyznačuje dobrým napojením na dopravní infrastrukturu, ale stav místních komunikací není v dobrém stavu. U obyvatel je zaznamenána nízká nezaměstnanost s vysokou vyjížděnou za prací. V obcích převažuje individuální typ bytové zástavby s kvalitním bydlením, životní prostředí je čisté. Společně se změnou životního stylu má upřednostňování nakupovat mimo obce za následek zmenšený zájem o výrobky od místních podnikatelů. Občanská vybavenost v některých obcích není dostatečná. Zadluženost obyvatel České republiky roste, i v obcích na území MAS Hradecký venkov se některé skupiny obyvatel potýkají s tímto problémem, v největší míře rodiny s dětmi a senioři (Hradecký venkov, 2023c[online]).

Graf 4 Skladba obyvatel MAS Hradecký venkov dle věku, v %

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2023)

V MŠ na území je zaznamenán nedostatek míst pro děti žijící v regionu, kapacitu se obce jako provozovatelé snaží řešit modernizací budov a přístavbami. Zahrady MŠ jsou vybavovány novými herními prvky. ZŠ vyskytující se v regionu mají dostatečnou kapacitu,

¹² Statistické údaje k 31.12.2022

prostřednictvím evropských dotací jsou modernizovány budovy, vybavení a učebny. V regionu je zastoupeno střední školství SŠ potravinářskou Smiřice, dále jedna ZUŠ Smiřice a Dětský domov Nechanice. Struktura vzdělanosti obyvatel žijících na území je na nižší úrovni než činí průměr Královéhradeckého kraje. V regionu je zajištěna základní síť praktických lékařů, specializovaná zdravotnická zařízení jsou soustředěna do větších obcí regionu. Na území regionu jsou zajišťovány terénní sociální služby. Problematiku začleňování znevýhodněných skupin obyvatel se snaží řešit lokální aktéři z oblasti neziskového sektoru, tato oblast není dostatečně pokryta. Jedná se o oblast se zemědělskou produkcí, čistým životním prostředím, dobrou úrodností půdy a vhodnými klimatickými podmínkami. Nízká zalesněnost území a změny klimatu za poslední období mají negativní vliv na vysoušení krajiny, intenzivní způsob zemědělství ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Území Hradeckého venkova nabízí možnosti k rekreaci, k návštěvě památek a kulturních akcí. Polabská nížina je vyhledávána pro svou rovinnou krajinu, cyklotrasy vedou především po místních komunikacích. Komunitní místní spolky ve spolupráci s místními samosprávnými celky organizují společenské, kulturní i sportovní akce. V některých obcích je nevyhovující stav obecních budov a kulturních zařízení (Hradecký venkov, 2023c[online]).

4.2 Strategie a vize MAS Hradecký venkov

Strategie CLLD je Programovým výborem MAS Hradecký venkov schválena dne 13.5.2021, zabývá se plánem na další období a vychází ze Strategie regionálního rozvoje 21+. Je rozdělena na části popisující území MAS, analytickou, implementační a strategickou část. V tabulce 2 je definována celková vize MAS Hradecký venkov, údaje jsou čerpány ze strategické části dokumentu a dále jsou uvedeny tři cíle.

Tabulka 2 Vize MAS Hradecký venkov, strategické cíle

Hradecký venkov je kvalitním venkovským regionem v zázemí krajského města, ve kterém žijí a pracují spokojení lidé. Udržitelný rozvoj území je postavený na spolupráci partnerů včetně využití místních zdrojů a kapacit a respektující principy chytrého venkova.		
Strategický cíl 1	Strategický cíl 2	Strategický cíl 3
Spokojení lidé a atraktivní sídla	Moderní infrastruktura a příznivé životní prostředí	Konkurenceschopný region s chytrým řízením

Zdroj: vlastní zpracování, Hradecký venkov (2023c)

V následující části jsou představeny OP, jejich prostřednictvím lze čerpat finanční prostředky z evropských fondů v programovém období 2021-2027:

1. Programový rámec-Integrovaný regionální operační program (IROP)

Pro MAS Hradecký venkov je na období 2021–2027 přidělena alokace 91 mil. Kč, žádat mohou obce, spolky a organizace. Tabulka 3 shrnuje podporovaná opatření a uvádí základní popis (Hradecký venkov, 2023c[online]).

Tabulka 3 Strategie-IROP podporovaná opatření

Podporovaná opatření	Popis
1. IROP-Doprava	Infrastruktura pro bezpečnou nemotorovou dopravu
2. IROP-Hasiči	Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V
3. IROP-Vzdělávání	Infrastruktura mateřských škol a zařízení péče o děti typu dětské skupiny
4. IROP-Veřejná prostranství	Zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí
5. IROP-Sociální služby	Infrastruktura pro sociální služby

Zdroj: vlastní zpracování, Hradecký venkov (2023c)

2. Programový rámec-Operační program Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SP SZP)

MAS Hradecký venkov má přidělenou alokaci 26 mil. Kč, mezi podporované aktivity lze zařadit podnikání malých a středních podniků (zemědělských i nezemědělských), obnovu obcí a spolupráci MAS (Hradecký venkov, 2023c[online]).

3. Programový rámec-Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)

Pro MAS Hradecký venkov je na období 2021–2027 přidělena alokace 2,6 mil. Kč, jedná se o nový OP, mezi zahrnuté aktivity lze uvést například pořízení technologických zařízení nebo výrobních strojů ke zvýšení úrovně a zlepšení konkurenceschopnosti, nástup digitalizace a automatizace (Hradecký venkov, 2023c[online]).

4. Programový rámec-Operační program Zaměstnanost plus (OP Z+)

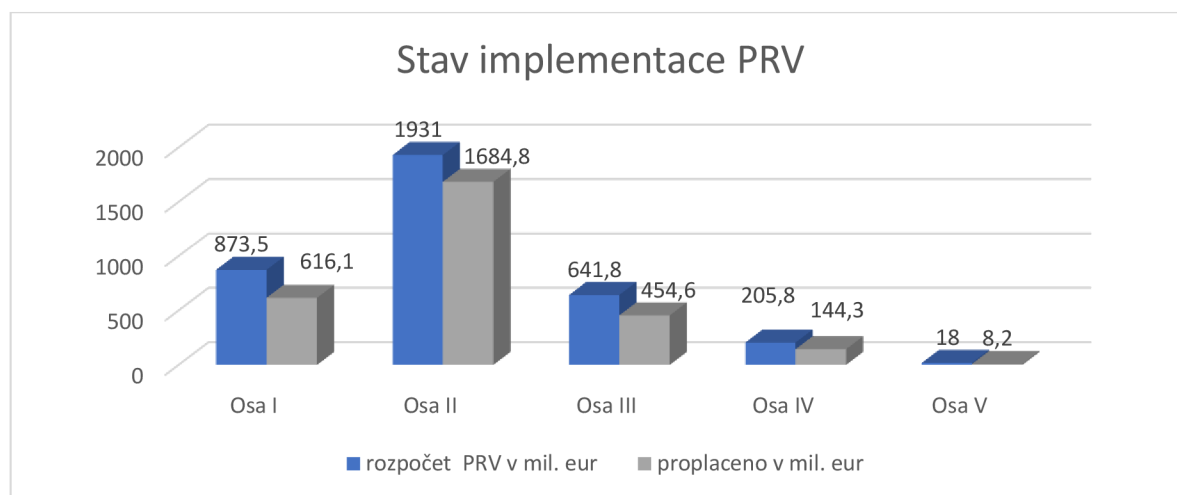
V období 2021-2027 je možné z prostředků MAS Hradecký venkov v rámci tohoto programového rámce realizovat projekty určené k podpoře zaměstnanosti a sociálního začleňování. (Hradecký venkov, 2023c[online]).

4.3 Realizované projekty

MAS Hradecký venkov vznikl v roce 2007 a od počátku je činnost organizace zaměřena na řešení potřeb a problémů v regionu, za účelem jeho rozvoje a k provázání spolupráce aktérů. Z důvodu potřeby koordinace vizí, plánů a celkového nasměrování regionálního rozvoje je společně vytvořen dokument Integrovaná strategie pro období 2008-2013.

V programovém období 2007-2013 jsou finanční prostředky na projekty MAS Hradecký venkov čerpány z OP PRV, stav implementace v rámci České republiky k 31.12.2013 zobrazuje graf 5.

Graf 5 Stav implementace Programu rozvoje venkova, období 2007-2013, porovnání rozpočtu a proplacené částky v mil. eur

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo zemědělství (2023)

PRV čerpá prostředky z Evropského zemědělského záručního fondu pro rozvoj venkova (ENRD), zprostředkovatelem finanční podpory z EU a národních zdrojů je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), právnická osoba, česká státní instituce v působnosti MZ, jedná se o akreditovanou platební agenturu (SZIF, 2023[online]).

Průzkumem prováděných aktivit při čerpání prostředků z ENRD se zabývají procesy monitorování, hodnocení a auditů. Hodnocení zkoumá účinnost, relevanci, koherenci, soudržnost a efektivitu. Na základě zjištěných informací je prováděna Mid-term evaluace, která napomáhá upravovat strategii v průběhu procesu a závěrečná Ex-post evaluace, která slouží k vyhodnocení prováděné strategie (EC Europa, 2024[online]).

Program rozvoje venkova 2007-2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a dochází jeho prostřednictvím k realizaci Lisabonské strategie v oblastech:

- společnost založená na znalostech,
- vnitřní trh a podnikatelské prostředí,
- trh práce,
- udržitelný rozvoj.

PRV je rozčleněn do pěti uvedených os:

Osa I. Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví;

Osa II. Zlepšování životního prostředí a krajiny;

Osa III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova;

Osa IV. LEADER¹³;

Osa V. TP (Ministerstvo zemědělství, 2023[online]).

4.3.1 Projekty realizované v období 2007-2013

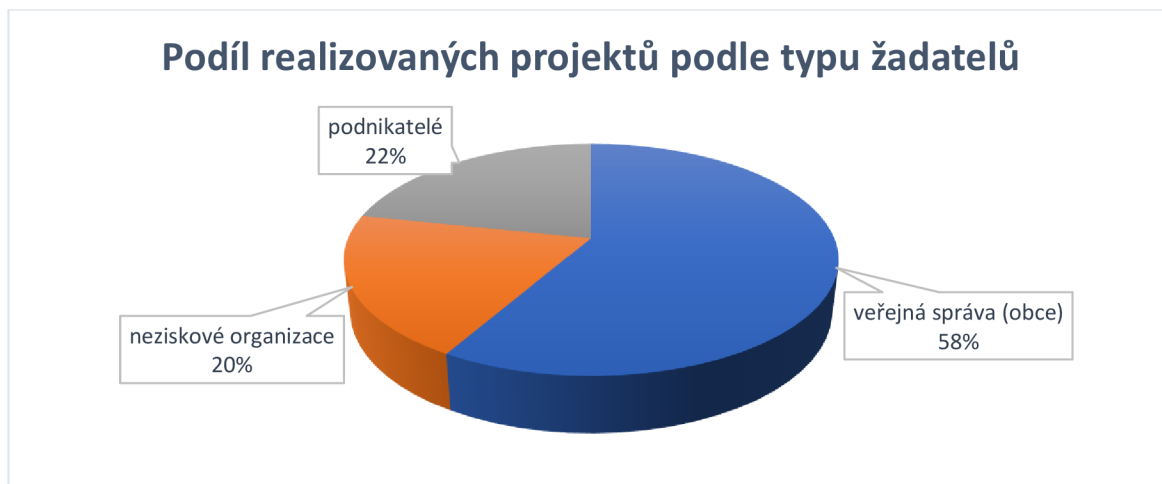
Při založení organizace je do regionu začleněno 58 obcí, v průběhu programového období 2007–2013 žádá o vstup dalších šest obcí¹⁴, počet obcí vzrůstá na 64. Na začátku programového období žije na území MAS Hradecký venkov 24 138 obyvatel, k 31.12.2014 činí počet obyvatel 31 775 osob. Rozloha území se přiřčením obcí zvětšuje o 4 042 ha.

V průběhu programového období dochází k prověření postupů a s ohledem na aktuální potřeby vzniklé připojením dalších obcí jsou provedeny dvě aktualizace SPL. Soustavně je podporována komunitní spolupráce za účasti členů MAS, zástupců veřejné správy, neziskových organizací a zástupců podnikatelského sektoru. Graf 6 zobrazuje podíl realizovaných projektů dle typu žadatelů.

¹³ Cílem je zlepšení kvality života na venkově, posílení ekonomického potenciálu, zajištění přírodního a kulturního dědictví venkova. Tuto metodu využívají MAS, které působí v dané oblasti. Opatření jsou realizována na základě Strategického plánu LEADER, prostřednictvím principu zdola nahoru (ministerstvo zemědělství, 2023[online]).

¹⁴ MAS obdržela v roce 2012 žádosti o vstup, které byly schváleny, následně došlo k rozšíření o správní území obcí Lochenice, Smiřice, Černožice, Holohlavy, Smržov a Skalici.

Graf 6 Projekty realizované MAS Hradecký venkov v programovém období 2007-2013, v %

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023a)

MAS Hradecký venkov realizuje v tomto období i projekty mimo SPL a PRV, finanční prostředky jsou čerpány ze zdrojů Královéhradeckého kraje, MMR, Ministerstva kultury, Nadace Občanského fóra, Nadace VIA a Fondu mikroprojektů v Euroregionu Glacensis v OP Přeshraniční spolupráce. Tabulka 4 obsahuje seznam těchto projektů spolupráce.

Tabulka 4 Projekty spolupráce realizované na území MAS Hradecký venkov 2007-2013 mimo PRV

Název projektu	Celkové náklady	Dotace	Vlastní prostředky
Dětem pro radost	2 752 761	2 503 502	249 259
Partnerství pro venkov	2 543 180	2 364 066	179 114
Dětem pro radost II.	2 545 792	2 316 505	229 287
Dědictví našich předků	1 382 248	1 226 023	156 225
Na venkově zdravě jíme	162 798	146 518	16 280
Komunitní venkov	1 685 724	1 501 210	184 514
Krajina je naše zrcadlo	1 871 060	1 619 100	251 960
CELKEM	12 943 563	11 676 924	1 266 639

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023a)

Tabulka 5 Přehled Fichí programové období 2007-2013

Název Fiche + návaznost na prioritu	Proplacené projekty	
	počet	Kč
1. Podpora rozvoje cestovního ruchu na území MAS Hradecký venkov (návaznost na prioritu I, IV.)	1	219 000
2. Záchrana, obnova a rozvoj kulturního dědictví na území MAS Hradecký venkov (návaznost na prioritu I, II.)	6	1 918 980
3. Konkurenceschopnost zemědělství (návaznost na prioritu IV.)	6	1 352 340
4. Vybudování dopravní a technické infrastruktury v obcích (návaznost na prioritu I, III.)	12	2 784 679
5. Obnova a vybavení objektů občanské vybavenosti – posilování sounáležitosti obyvatel s územím (návaznost na prioritu I, II.)	29	8 842 582
6. Podpora zavádění činností nezemědělské povahy (návaznost na prioritu IV, V)	1	500 000
7. Podpora stávajících podniků a podpora zakládání mikropodniků (návaznost na prioritu V.)	6	2 357 400
Celkem	60	17 974 981

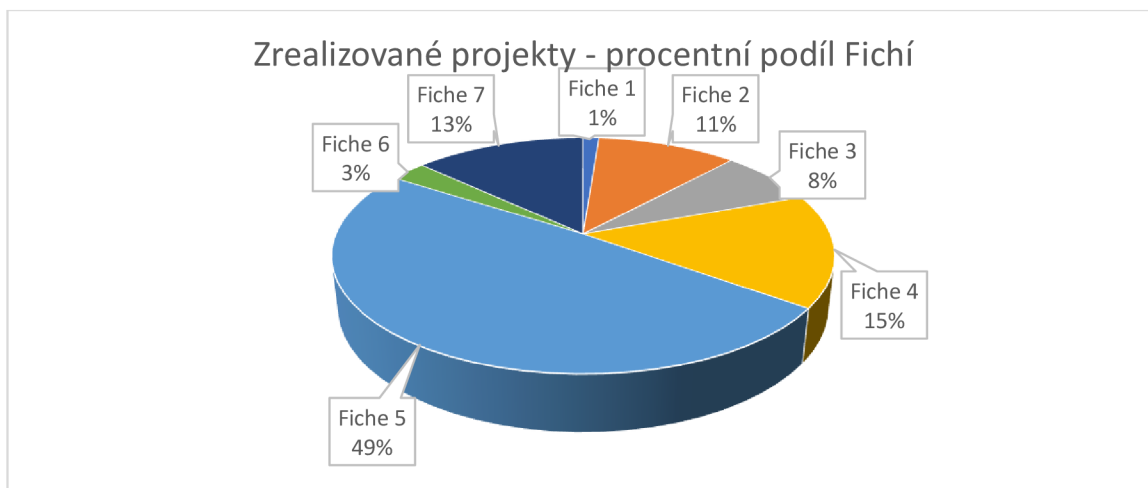
Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023a)

V programovém období 2007-2013 je celkově zrealizováno **60 projektů** a vyplaceno **17 974 981 Kč** z prostředků Programu rozvoje venkova, řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství. PRV je rozčleněn do jednotlivých Fichí, jedná se o nástroj programového rámce, stručný popis typu projektového záměru MAS s jednotlivými Fichi specifikuje tabulka 5.

Z celkově schválených 61 projektů není vysloven zájem o konečnou realizaci u jednoho projektu, jedná se o projekt Rekonstrukce objektu klubovny v obci Kratonohy. Nové zastupitelstvo obce volí jiné priority a projekt není zrealizován.

Podíl zrealizovaných projektů programového období 2007-2013 ilustruje následující graf 7, nejvyšší procentní podíl objemu finančních prostředků vykazuje Fiche č. 5 Obnova a vybavení objektů občanské vybavenosti, nejnižší procentní podíl má Fiche č. 1 Podpora cestovního ruchu na území MAS Hradecký venkov.

Graf 7 Objem finančních prostředků realizovaných projektů MAS Hradecký venkov, programové období 2007-2013, rozdělení dle Fichí, v %

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023a)

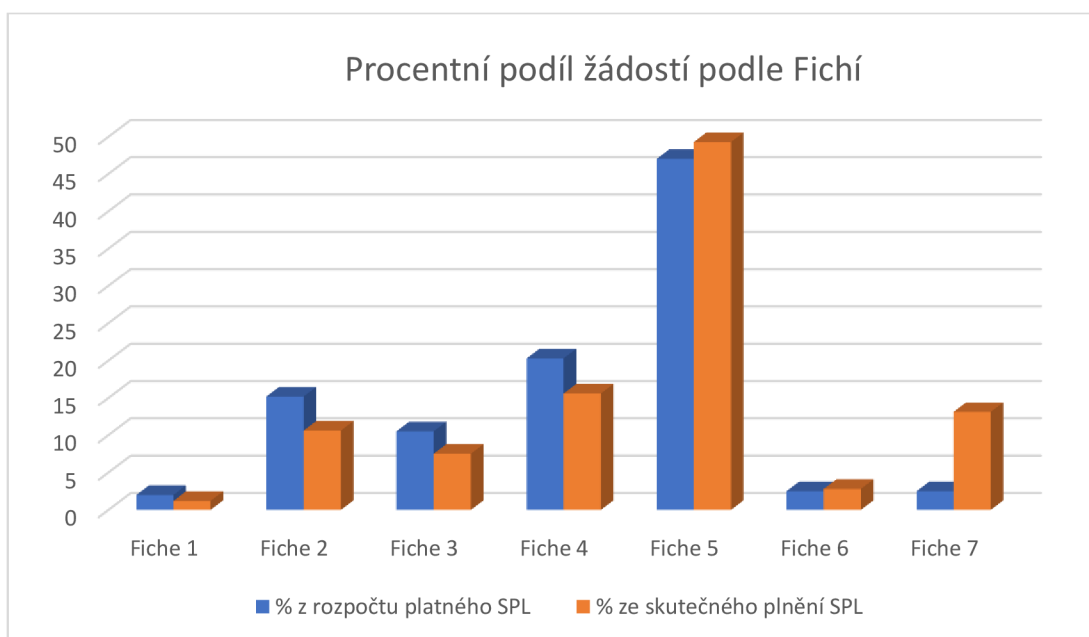
Graf 8 zobrazuje, v jakém poměru jsou žádosti realizované proti původnímu plánu. Podobný vývoj spatřujeme u Fiche č.1 Podpora rozvoje cestovního ruchu na území MAS Hradecký venkov a Fiche č. 6 Podpora zavádění činností nezemědělské povahy, u kterých je do původního plánu zařazeno nízké plnění z důvodu nepřipravenosti projektové dokumentace.

Podobný průběh je evidentní u Fiche č. 2 Záchrana, obnova a rozvoj kulturního dědictví na území MAS Hradecký venkov, Fiche 3 Konkurenceschopnost zemědělství a Fiche 4 Vybudování dopravní a technické infrastruktury v obcích, plánované množství finančních prostředků v programovém období je vyšší, než bylo ve skutečnosti realizováno.

Fiche č. 7 Podpora stávajících podniků a podpora zakládání mikropodniků má oproti Fichím č.2, 3 a 4 odlišný vývoj, plánovaný předpoklad podaných žádostí je výrazně nižší, než je ve skutečnosti zrealizováno.

Lídrem v podaných žádostech můžeme nazvat Fichi č. 5 Obnova a vybavení objektů občanské vybavenosti – posilování sounáležitosti obyvatel s územím, oprávnění žadatelé jsou zástupci řady obcí, svazků obcí a neziskových organizací. Částka proplacených projektů u Fiche č. 5 činí **8 842 582 Kč** a je nejvyšší ze všech Fichí v tomto programovém období, odhad rozpočtu SPL oproti skutečnému plnění byl dokonce nižší.

Graf 8 Podíl podaných žádostí MAS Hradecký venkov programové období 2007-2013, rozpočet a skutečné plnění, podle Fichí, v %

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023a)

4.3.2 Projekty realizované v období 2014-2020

Na začátku programového období zaznamenává území MAS Hradecký venkov změnu týkající se počtu obcí, zástupci obce Kuks se rozhodují přiřčenit obec k sousední Místní akční skupině, zapojeno zůstává 63 obcí s rozlohou 409,9 km².

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Hradecký venkov s vazbou na strategické dokumenty Královéhradeckého kraje, ČR a EU pro období 2014-2020 stanovuje klíčové oblasti SCLLD a jejich priority, uvedené v tabulce 6.

Tabulka 6 Přehled priorit stanovených pro rozvoj území MAS Hradecký venkov pro programové období 2014-2020

Klíčová oblast	I. Občanská vybavenost a služby	II. Životní prostředí a infrastruktura	III. Ekonomika a zaměstnanost
Priorita	Služby Volný čas Správa území	Doprava Sítě Životní prostředí	Podnikání Zemědělství Cestovní ruch

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023b)

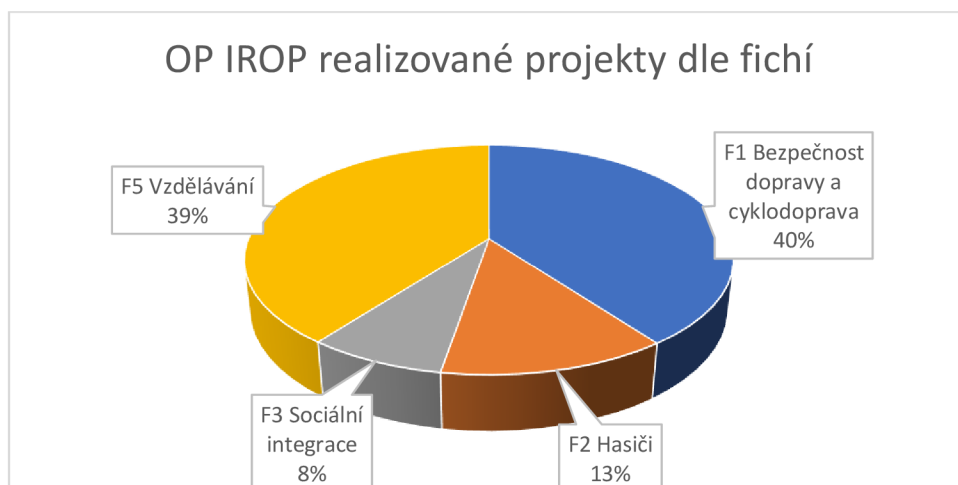
Strategie je v tomto období zaměřena na čtyři programové rámce, kterým se věnuje následující část. Jednotlivé programy jsou krátce představeny svým účelem, je uveden řídicí sektor ministerstva, je popsán účel zaměření, stanovená opatření pro MAS Hradecký venkov, výše čerpání, druh fondu EU a grafické znázornění podílu, pokud je v rámci konkrétního programu více Fichí.

1. Programový rámec IROP (Integrovaný regionální operační program), řízený MMR, klade si za cíl zlepšení kvality života při udržitelném rozvoji. Finanční alokace činí 42,5 mil. Kč. Jsou stanovena následující opatření:

- Bezpečnost dopravy a cyklodopravy;
- Hasiči;
- Sociální integrace;
- Sociální bydlení;
- Vzdělávání.

V programovém období 2014-2020 nejsou na území MAS Hradecký venkov čerpány žádné prostředky zaměřené na opatření Sociální integrace, v průběhu programového období jsou nejprve alokovány prostředky pro Sociální podnikání, později přesunuty do Sociálního bydlení. O zmiňované opatření neprojeví žadatelé zájem z důvodu podmínky dlouhé časové udržitelnosti projektu. Graf 9 uvádí procentní zastoupení finančního čerpání z Evropského fondu regionálního rozvoje, celkem je za programové období 2014-2020 čerpáno 43 mil. Kč (MAS Hradecký venkov, 2023b[online]).

Graf 9 Podíl finančního čerpání dotací dle Fichí v OP IROP programového období 2014-2020, v %

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023b)

2. Programový rámec OPZ (Operační program zaměstnanost), řízený MPSV, směřující ke zvýšení kvality a udržitelnosti systému sociálních služeb, sociální začleňování, finanční alokace 10 mil. Kč. V tomto OP jsou stanovena následující opatření:

- Komunita;
- Zaměstnanost.

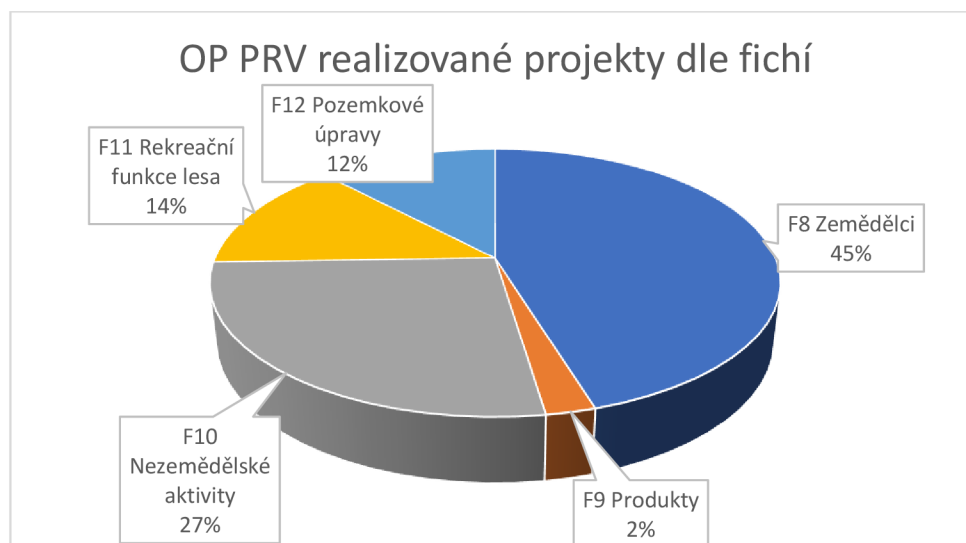
V OPZ jsou čerpány dotace v rámci Fiche č.6 Komunita z Evropského sociálního fondu, ve výši 11 mil. Kč, na Fichi č.7 Zaměstnanost nejsou čerpány žádné prostředky zaměřené na opatření Zaměstnanost (MAS Hradecký venkov, 2023b[online]).

3. Programový rámec PRV (Program rozvoje venkova), řízený Ministerstvem zemědělství, zaměřený na zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství, je stanovena finanční alokace 23,26 mil. Kč. V OP PRV jsou stanovena opatření:

- Zemědělci;
- Produkty;
- Nezemědělské aktivity;
- Rekreační funkce lesa;
- Pozemkové úpravy;
- Spolupráce MAS.

Procentní zastoupení finančního čerpání z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova je uvedeno v následujícím grafu 10, celkem je v programovém období 2014-2020 na území MAS Hradecký venkov čerpáno 29,5 mil. Kč (MAS Hradecký venkov, 2023b[online]).

Graf 10 Podíl finančního čerpání dotací dle Fichí v OP PRV programového období 2014-2020, v %

Zdroj: vlastní zpracování, MAS Hradecký venkov (2023b)

4. Programový rámec OPŽP (Operační program Životní prostředí), směřující k zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel ČR, řízený Ministerstvem životního prostředí, finanční alokace 10 mil. Kč, je stanoveno opatření:

- Sídelní zeleň.

V programovém období 2014-2020 jsou na území MAS Hradecký venkov čerpány dotace z Evropského fondu regionálního rozvoje ve výši 2,9 mil. Kč (MAS Hradecký venkov, 2023b[online]).

V programovém období 2014-2020 je celkově zrealizováno **69 projektů** a vyplaceno **86 660 179 Kč**. Přehled Fichí a rozdělení do operačních programů specifikuje tabulka 7. Financování projektů v programovém období 2014-2020 vychází oproti předchozímu období z Evropského fondu regionálního rozvoje (EFRR), Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

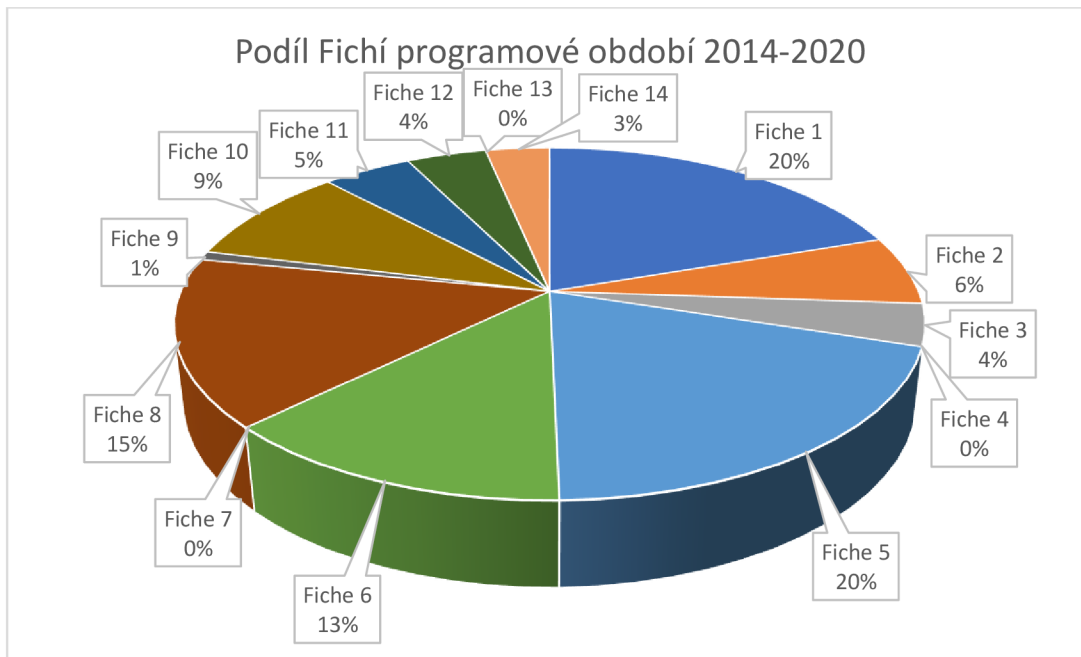
Tabulka 7 Přehled Fichí programové období 2014-2020

Název OP	Název Fiche	Proplacené projekty	
		počet	Kč
IROP	F1-Bezpečnost dopravy a cyklodoprava	10	17 147 292
	F2-Hasiči	3	5 499 999
	F3-Sociální integrace	1	3 325 000
	F4-Sociální bydlení	0	0
	F5-Vzdělávání	7	17 055 446
OPZ	F6-Komunita	5	11 310 000
	F7-Zaměstnanost	0	0
PRV	F8-Zemědělci	16	13 332 926
	F9-Produkty	2	700 000
	F10-Nezemědělské aktivity	16	7 915 601
	F11-Rekreační funkce lesa	5	3 956 451
	F12-Pozemkové úpravy	1	3 555 822
	F13-Spolupráce MAS	0	0
	F14-Sídelní zeleň	3	2 851 742
Celkem		69	86 660 179

Zdroj: vlastní zpracování, údaje poskytnuté MAS Hradecký venkov (2023)

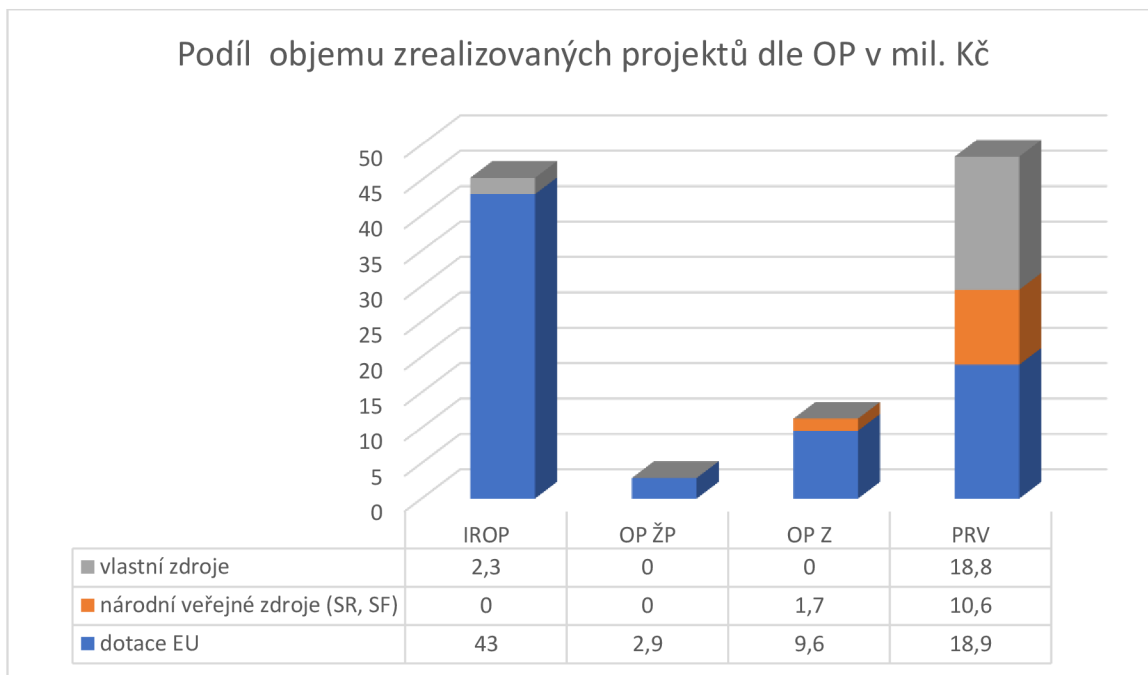
Následující grafické zobrazení porovnává v případě grafu 11 celkově zrealizované projekty MAS Hradecký venkov za období 2014-2020 dle Fichí a graf 12 se věnuje podílu objemu vynaložených prostředků podle jednotlivých operačních programů. V průběhu programového období je vypracováno hodnocení mid-term, jejímž výsledkem je zjištění, že o Fichi F4 Sociální bydlení a F7 Zaměstnanost není zájem, je navrženo zrušení aktivit. Vzhledem k uvedení Fichí v dokumentu ex-ante je s těmito nástroji nadále pracováno i při celkovém vyhodnocování programového období 2014-2020. U Fiche 13 Spolupráce MAS je doporučeno snížit alokaci.

Graf 11 Podíl objemu zrealizovaných projektů MAS Hradecký venkov dle Fichí, programové období 2014-2020, v %

Zdroj: vlastní zpracování, údaje poskytnuté MAS Hradecký venkov (2023)

Graf 12 Podíl objemu zrealizovaných projektů MAS Hradecký venkov dle OP, programové období 2014-2020 v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování, údaje poskytnuté MAS Hradecký venkov (2023)

4.4 SWOT analýza

Vzhledem k obsáhlosti území a různorodosti potřeb a problémů, které jsou řešeny na území MAS Hradecký venkov je SWOT analýza zpracovaná v širší formě a je vložena jako příloha 2. V této části budou specifikovány silné a slabé stránky území a v návaznosti jsou popsány příležitosti a hrozby plynoucí ze SWOT analýzy. Pro lepší přehlednost jsou podkapitoly rozděleny podle potřeb a problémů. Na závěr každé podkapitoly je zhodnocení realizovaných projektů, které se týká problémových oblastí, jejich počet a finanční částka.

4.4.1 Rozvoj lidského kapitálu a sociální soudržnost v území

Mezi **silné stránky** v této oblasti lze zařadit:

- širokou síť malotřídních škol, které pracují komunitním způsobem;
- aktivní činnost neziskových organizací v obcích (zájmové spolky, kluby a různá sdružení), které se podílí na udržování tradic, pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí.

Slabou stránkou je nevyhovující stav obecních budov, kulturních zařízení a chátrající objekty v obcích a nižší vzdělanostní struktura v porovnání s průměrem Královéhradeckého kraje.

V programovém období 2007-2013 je vynaloženo **8,8 mil. Kč** na Obnovu a vybavení objektů občanské vybavenosti – posilování sounáležitosti obyvatel s územím, jedná se o 29 projektů, **49 %** z celkového objemu dotací tohoto období. Prostřednictvím prostředků z evropských dotací tak dochází k podpoře rozvoje sociální soudržnosti na území MAS Hradecký venkov.

V programovém období 2014-2020 je proplaceno na Vzdělávání **17 mil. Kč**, ve 3. výzvě je zrealizováno **5 projektů**¹⁵, v 8. výzvě **2 projekty**¹⁶, všech sedm projektů podporuje stabilizaci škol s tradicí malotřídních komunitních škol, které mohou lepším způsobem poskytovat kvalitní vzdělávání a podílet se na zvýšení vzdělanostní struktury regionu.

V **současném programovém období** probíhá projekt MAP (místní akční plán vzdělávání) se specifickým cílem na zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury, rozděleno do MAP II, MAP III, MAP IV. V tomto projektu je důležitá provázanost aktérů

¹⁵ Jednalo se o ZŠ Hoříněves, Dohalice, Stěžery, Dubenec, Kratonohy

¹⁶ V této výzvě to byly ZŠ v obcích: Libčany, Lhota pod Libčany

(zřizovatelé zařízení, vzdělávací zařízení a děti s rodiči) a jejich partnerství. Z důvodu lepší dostupnosti pro žadatele je zřízen kancelář v Horově ulici v Hradci Králové. Dalšími kontaktními místy MAS Hradecký venkov jsou kancelář v Nechanicích a poradenská místa v obcích Hořiněves, Velichovky a Dubenec. Ve 2. výzvě Vzdělávání jsou aktuálně v procesu projekty v částce **2,6 mil. Kč**.

4.4.2 Potřeba reagovat na demografický vývoj v regionu

Silnými stránkami území MAS Hradecký venkov jsou:

- atraktivní zdravé venkovské bydlení v zázemí krajského města;
- příznivá věková struktura s rostoucím počtem obyvatel.

Slabou stránkou v této části je absence určitých druhů sociálních služeb, nevhodné podmínky pro znevýhodněné obyvatele, nedostatek sociálního bydlení, podpory a poradenství.

V programovém období 2014-2020 je v rámci opatření Sociální integrace investováno **3,3 mil. Kč**. Jedná se o projekt z IROP, Odlehčovací službu pro pečující rodiny ve městě Smiřice a okolí¹⁷, jeho prostřednictvím je poskytována podpora a pomoc pečujícím rodinám o závislou osobu v přirozeném domácím prostředí.

V **aktuálním programovém období 2021-2027** se tomuto tématu věnuje projekt Komunitní sociální práce MAS Hradecký venkov, z OP Zaměstnanost plus, cílovou skupinou jsou osoby ohrožené předlužeností, osoby pečující o závislou osobu nebo malé děti a osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené vyloučením. Cílem projektu je zavedení systému komunitní práce, obyvatele mohou využít sociální poradenství při řešení své nepříznivé životní situace přímo v místě bydliště, je vytvářeno prostředí posilující a vylepšující kvalitu života. Alokace podpory činí **9 mil. Kč**, předpokládané datum ukončení je 31.12.2025.

4.4.3 Bezpečné a kvalitní prostředí a služby pro občany

Silnou stránkou území MAS Hradecký venkov je kvalitní péče o veřejná prostranství obcí a jejich majetek s dobrou vybaveností technické infrastruktury (plyn, voda). Mezi **slabými stránkami** je specifikována nedostatečná dopravní obslužnost a dostupnost služeb, chybějící samostatné sportoviště mimo areál školy.

¹⁷ Službu mohou využívat občané obcí: Smiřice, Rodov, Holohlavy, Černožice, Hořiněves, Žíželevy, Želkovice, Jeřičky, Vrchovnice, Habřina, Račice nad Trotinou, Lužany, Lejšovka, Smržov, Hubíles, Skalice a Skalička.

V programovém období 2007-2013 je tato potřeba řešena z Fiche Vybudování dopravní a technické infrastruktury v obcích, jedná se o **12 projektů v částce 2,8 mil. Kč**, které se zčásti týkají i rozvojových potřeb Moderní infrastruktury na venkově. V následujícím programovém období 2014-2020 jsou pro zvýšení bezpečnosti území využity prostředky z IROP Hasiči, jedná se o **3 projekty v částce 5,5 mil. Kč**. Prostřednictvím těchto prostředků je zajišťována bezpečnost pro obyvatele obcí a modernizuje se vybavení za účelem řešení krizových situací a jejich prevence.

Aktuálně probíhající výzvy se týkají programu IROP, z rozvojových potřeb Hasiči, k podpoře jednotek sboru dobrovolných hasičů, přijaty jsou žádosti v celkové částce **6,3 mil. Kč**.

4.4.4 Udržení kulturního dědictví a rekreační potenciál území

Silné stránky území MAS Hradecký venkov v této oblasti jsou: turistický potenciál, kulturní a historické památky, lokalita lázeňského provozu, turistické trasy, cyklotrasy, naučné stezky. Mezi **slabé stránky** patří nedostatečné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

V programovém období 2007-2013 je zrealizován jeden **projekt** Podpora rozvoje cestovního ruchu na území MAS Hradecký venkov v částce **219 tis. Kč** a **6 projektů** Záchrana, obnova a rozvoj kulturního dědictví v částce **1,9 mil. Kč.**, v programovém období 2014-2020 je realizováno v rámci Rekreační funkce lesa v rámci této rozvojové potřeby **5 projektů¹⁸**, v částce **4 mil. Kč**. Projekty slouží k podpoře udržitelnosti kulturního dědictví oblasti a k posílení rekreačního potenciálu území.

4.4.5 Moderní infrastruktura na venkově a zlepšení dostupnosti a mobility

Mezi **silné stránky** definované ve SWOT analýze se řadí rozvinutý systém třídění odpadů v území, podíl separované složky komunálního odpadu roste na úkor směsného komunálního odpadu. **Slabé stránky** území jsou spatřovány ve špatném technickém stavu regionálních silnic a místních komunikací a nedostatečné dopravní obslužnosti – dostupnosti služeb; existence lokalit s vyšší nehodovostí a úseků s rizikem vážných dopravních nehod, neexistence souvislé sítě cyklostezek v území; nedostatečné odvádění a čištění odpadních

¹⁸ Jednalo se o Naučné stezky v obcích Hříbojedy, Velichovky, Dolní Přím, Lítič; Lesní hřiště Osice a Lesní odpočinkové místo Třesovice a Libotoč

vod v obcích (na ČOV je napojena pouze polovina obcí, existence obcí bez napojení na kanalizaci); nízké pokrytí vysokorychlostním internetem.

V průběhu sledovaných programových období jsou ve většině obcí zrealizovány projekty na ČOV bez návaznosti na MAS Hradecký venkov. V rámci území MAS Hradecký venkov je zrealizováno ve Fichi Vybudování dopravní a technické infrastruktury v obcích **12 projektů v částce 2,8 mil. Kč**, v programovém období 2014-2020 je za účelem této rozvojové potřeby vynaloženo v **10 projektech 17 mil. Kč** (IROP-Bezpečnost dopravy a cyklo dopravy).¹⁹ Prostřednictvím zrealizovaných projektů dochází ke zvýšení bezpečnosti obyvatel, zlepšení provázanosti obcí mezi sebou, modernizaci infrastruktury a zlepšení dopravního propojení.

Aktuálně probíhající výzvy se týkají programu IROP Bezpečnost dopravy (obnova chodníků v obcích Boharyně, Neznášov, Stěžery, Syrovátka; výstavba komunikace pro pěší v obci Hustřířany), celková částka za přijaté projektové záměry k 29.2.2024 činí **17,7 mil. Kč** (alokace na 3. výzvu činí 21 mil. Kč). Podporovaná opatření se týkají infrastruktury pro bezpečnou nemotorovou dopravu.

4.4.6 Ochrana životního prostředí a adaptace na změnu klimatu

Mezi **silné stránky** lze zařadit existenci evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000 chránících přírodní lesní porosty a rozvinutý systém třídění odpadů v území, jak již bylo uvedeno v předchozím oddíle. **Slabé stránky** území spočívají ve vysokém podílu zemědělské a orné půdy, nízké lesnatosti území, nízkém stupni ekologické stability území a existenci velkých půdních bloků s rozlohou nad 50 ha. Území patří mezi suchem nejohroženější oblasti ČR (malá míra akumulace a retence vody, existence odvodňovacích zařízení, regulace vodních toků).

V programovém období 2014-2020 jsou zrealizovány **3 projekty**²⁰, jedná se o opatření Sídlní zeleň v částce **2,9 mil. Kč**.

V **aktuálním období** se problematiky v této oblasti týká Akční plán pro udržitelnou energii a klima v obcích Hradeckého venkova, jsou organizovány Místní dny pro energii a klima. Prostřednictvím MAS Hradecký venkov je obyvatelům obcí zprostředkováno

¹⁹ Stezka pro pěší a cyklisty Sadová, Sovětice; Rekonstrukce chodníků v obcích Urbanice, Libčany, Klenice, Dobřenice, Praskačka, Čibuz; Autobusová zastávka v obci Hoříněves; Přechod pro chodce Sadová; Segregace pěší dopravy a odvodnění prostoru při silnici Čibuz

²⁰ Jednalo se o projekty: Revitalizace zeleně město Nechanice a obec Roudnice, Sadové úpravy okolo hřiště v obci Sadová

poradenství o úsporách energie prostřednictvím konzultačního střediska, probíhá Energetická osvěta a dotační poradenství na území MAS Hradecký venkov. Od 7.12.2024 bude znovu spuštěn příjem žádostí Nová zelená úsporám Light z MŽP. Z OP IROP je podporována výzvou s názvem Zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí. Poskytovaným poradenstvím a osvětovými akcemi dochází k podpoře vzdělanosti v oblasti energetického hospodářství.

4.4.7 Podpora lokální ekonomiky a zaměstnanosti

Území MAS Hradecký venkov se v typologii řadí mezi bohaté zemědělské oblasti, **silnými stránkami** jsou produktivní zemědělská oblast s přirozenou úrodností půdy a dobrými klimatickými podmínkami. Mezi silné stránky také patří nízká nezaměstnanost, nabídka pracovních míst stále ještě převyšuje poptávku ze strany zájemců o zaměstnání. V regionu je vyráběn velký počet zemědělských i tradičních výrobků a specialit. **Slabé stránky:** nedostatek pracovních příležitostí v místě bydliště, vyšší dojíždka za prací, snižující se podíl služeb; problémy se zajištěním existence a provozu prodejen (s potravinami) v malých obcích; dominantní zastoupení zemědělské výroby, snižující se podíl živočišné výroby.

Největší počet projektů s nejvyšším objemem finančních prostředků je zrealizován v této rozvojové potřebě.²¹ V programovém období 2007-2013 je zrealizováno v opatření Konkurenceschopnost zemědělství **6 projektů v částce 1,4 mil. Kč**, v Podpoře zavádění činností nezemědělské povahy se uskutečňuje **jeden projekt v částce 500 tis. Kč** a v opatření s názvem Podpora stávajících podniků a podpora zakládání mikropodniků je proplaceno **6 projektů v částce 2,4 mil. Kč**. Ve druhém sledovaném období 2014-2020 z PRV v opatření Zemědělci je zrealizováno **16 projektů v částce 13,3 mil. Kč**, Nezemědělské aktivity **16 projektů v částce 7,9 mil. Kč** a Produkty **2 projekty za 700 tis. Kč**.

Prostřednictvím této rozvojové potřeby je podpořena konkurenceschopnost regionálních firem, nejenom v zemědělství, ale i v různých dalších odvětvích, je podpořena modernizace zemědělství a jsou revitalizovány budovy a zavedeny nové technologie.

²¹ Jednalo se jak o aktivity v zemědělství (investice do prvovýroby; opravy hospodářských budov, hal; pořízení strojů, např. sekačka, pluh), ale i podpora dalších oblastí (krejčovská dílna, cukrárna, truhlářství, pivovar, dílna pro opravy a údržbu, zámečnictví, zpracování dřeva, účetnictví, mobilní fotografický atelier, chladiřenský vůz na rozvoz produktů).

V **aktuální období** probíhá OP TAK s názvem Technologie pro MAS (schválené projekty žadatelů Senior centrum Nechanice s.r.o. ve výši téměř **1 mil. Kč** a Martin Cepl, zautomatizování procesu výroby za téměř **2 mil. Kč**).

4.4.8 Společné plánování a spolupráce aktérů

MAS Hradecký venkov za dobu svojí existence registruje **silné stránky** spočívající v existenci fungujících mikroregionů a dlouhodobé spolupráci obcí. Mezi **slabými stránkami** jsou zařazeny nízká intenzita podnikatelské aktivity a počet podnikatelů na počet obyvatel.

V této rozvojové potřebě není v období 2007-2020 podaná žádná žádost, pravidla a podmínky nejsou v souladu s reálnými potřebami ze strany MAS Hradecký venkov a jejich partnerů.

V probíhajícím programovém období se tomuto tématu věnuje několik aktivit a projektů: Komunitní práce, Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královéhradeckého kraje III, Podpora obyvatel v sociální oblasti na území MAS Hradecký venkov a Alej MAS Hradecký venkov.

Dosažení cílů a rozvojových potřeb MAS Hradecký venkov mohou **ohrozit** faktory nedostatku finančních zdrojů na veřejné investice, nástroje rozpočtové a daňové politiky a zvyšující se administrativní náročnost při zpracování žádostí. SWOT analýza identifikuje socioekonomické faktory, kterými jsou postupné stárnutí obyvatelstva, zadluženost některých skupin obyvatelstva a změna ve způsobu života (konzumní způsob života, rozvolňování tradiční kariéry). **Hrozba** je spatřována ve zhoršení kvality životního prostředí zemědělskou produkcí a lidskou činností.

Příležitosti vyplývající ze SWOT analýzy mohou napomoci vyjmenované hrozby sledovat a eliminovat, jedná se o kvalitativní změnu způsobu života spočívající ve zdravém životním stylu a aktivní zaměření na komunitu. Příležitosti jsou také spatřovány v zapojování se do projektů obnovitelných zdrojů energie, které přispějí ke snižování emisí CO₂ zpracováním akčního plánu SECAP, projekt je realizován v aktuálním programovém období.

Mezi dalšími doporučenými **příležitostmi** jsou také podpora lokální ekonomiky, především malých podnikatelů, řemesel, zemědělství včetně regionálních produktů, změna zaměstnanecké mentality a preference získávání zkušeností. Vhodnou možností eliminovat negativa je rozvoj partnerství v rámci MAS a spolupráce všech zájmových skupin.

5 Výsledky a diskuse

MAS Hradecký venkov skládající se ze 63 obcí a rozkládající se na téměř 41 tis. hektarech je koordinátorem pro široké spektrum žadatelů. Představená dvě programová období 2007-2013 a 2014-2020 prezentují uzavřená období s realizovanými projekty. Současně existují desítky projektů, které jsou v procesu, neukončené, otevřené v programovém období 2021-2027. Následující podkapitoly se věnují shrnutí činnosti od založení MAS Hradecký venkov v roce 2007 do roku 2020, tato projektová období je možné komparovat z hlediska počtu a objemu. Významnou složkou jsou také zmíněné rozpracované projekty.

5.1 Zhodnocení úspěšnosti

První aktivní programové období regionu MAS Hradecký venkov je poznamenáno nízkou finanční alokací způsobenou zařazením do skupiny +32 MAS, aktéři skládající se z členů MAS a jejich partnerů jsou omezeni v realizaci Strategického plánu LEADER. Zároveň je programové období zkráceno z důvodu vzniku MAS Hradecký venkov. Napříč těmito okolnostem se členům MAS Hradecký venkov daří zrealizovat 60 projektů. Společně s druhým programovým obdobím je celkem za obě uváděná ukončená programová období zrealizováno 129 projektů, jejich počty podle jednotlivých operačních programů zobrazuje tabulka 8.

Tabulka 8 Počet zrealizovaných projektů MAS Hradecký venkov 2007-2020

Programové období	OP	Počet projektů
2007-2013	PRV	60
2014-2020	IROP	21
	OPZ	5
	PRV	40
	OPŽP	3
Celkem		129

Zdroj: vlastní zpracování

V programovém období 2007-2013 jsou projekty na území MAS Hradecký venkov realizovány pouze prostřednictvím OP Program rozvoje venkova, dotace jsou čerpány z EZFRD. Oproti tomu projekty programového období 2014-2020 jsou realizovány

z většího množství operačních programů: IROP, OPZ, PRV a OPŽP, dotace jsou čerpány z fondů EFRR, EZFRV a ESF. Celkový podíl zrealizovaných projektů MAS Hradecký venkov za období 2007-2020 znázorňuje graf 9. Výrazná dominance počtu projektů OP Program rozvoje venkova je způsobena faktem, že v programovém období 2007-2013 jsou projekty realizovány pouze prostřednictvím tohoto OP.

Graf 9 Počet zrealizovaných projektů území MAS Hradecký venkov za období 2007-2020

Zdroj: vlastní zpracování

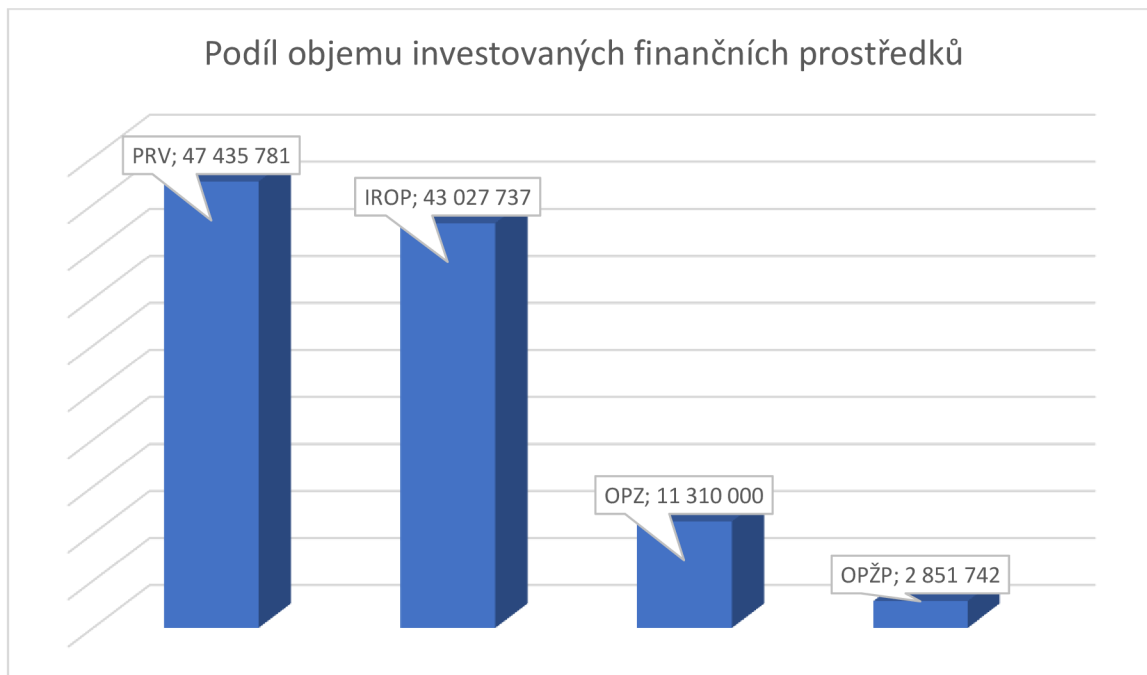
Tabulka 9 Objem finanční prostředků investovaných za období 2007-2020 MAS Hradecký venkov, v Kč

Programové období	OP	Objem finančních prostředků
2007-2013	PRV	17 974 981
2014-2020	IROP	43 027 737
	OPZ	11 310 000
	PRV	29 460 800
	OPŽP	2 851 742
Celkem		104 625 260

Zdroj: vlastní zpracování

Za dvě uzavřená programová období, od roku 2007 je z evropských fondů na území MAS Hradecký venkov investována částka 104 625 260 Kč, graf 10 znázorňuje objem investovaných prostředků z evropských fondů za toto období.

Graf 10 Podíl objemu finančních prostředků investovaných za období 2007-2020 MAS Hradecký venkov v Kč dle jednotlivých OP, v Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Zhodnocení vlivu

Část věnující se zhodnocení vlivu je rozdělena do podkapitol dle jednotlivých strategických cílů a zabývá se otázkami, do jaké míry a jakým způsobem řeší realizované projekty problémy specifikované ze SWOT analýzy. Názory aktérů realizované politiky soudržnosti mohou být nápomocné k interpretaci sociální reality a jsou obsaženy v závěru této části.

5.2.1 Spokojení lidé a atraktivní sídla

Od založení MAS Hradecký venkov v roce 2007 do současnosti se prostřednictvím potřeby rozvoje lidského kapitálu, rozvoje sociální soudržnosti a z důvodu potřeby reakce na demografický vývoj soustřeďují prostředky a vytvářejí se nové odborné učebny a zázemí pro kvalitní výuku, podporuje se stabilizace komunitních škol, které mohou poskytovat kvalitní vzdělávání a rozvíjet tradici malotřídních škol. Dochází k vybavování prostor,

atraktivitě vzdělávání s ohledem na zlepšení podmínek při vstupu na trh práce. Na území MAS Hradecký venkov dochází k rozvoji v oblasti sociálních služeb. Projekty realizované v IROP, Fiche Hasiči přispívají k prevenci řešení krizových situací, jsou řešeny problémové oblasti bezpečného a kvalitního prostředí pro občany.

5.2.2 Moderní infrastruktura a příznivé životní prostředí

V oblasti bezpečnosti jsou snižovány slabé stránky prostřednictvím projektů, jejichž prostřednictvím dochází k vybudování nových chodníků a cyklostezek a současně k většímu provázání jednotlivých obcí. V obcích je realizovaná výsadba, podporovaná údržba zeleně v krajině a budování naučných stezek a odpočinkových míst.

5.2.3 Konkurenceschopný region s chytrým řízením

V rámci území MAS Hradecký venkov je v letech 2007-2020 rozvíjena spolupráce s partnery v podnikatelské sféře, veřejné správě, ale i s neziskovými organizacemi. Podpořeny jsou projekty v zemědělském odvětví s důrazem na rozvoj venkovského prostředí, ale i nezemědělské aktivity za účelem udržení kulturního dědictví a rekreačního potenciálu regionu za účelem podpory lokální ekonomiky a zaměstnanosti.

5.3 Názory respondentů

Rozhovor se řadí mezi jednu z výzkumných kvalitativních metod. Výstupy z rozhovorů mají sloužit k interpretaci sociální reality a za účelem průzkumu sociálního prostředí (Majerová, Majer, 2003, s.9).

Cílem provedených rozhovorů v rámci této práce je zjistit názory účastníků na realizovanou politiku soudržnosti, jejich spokojenost s postupem realizace, efektivitou a zda projekty cílí do problémových oblastí.

Respondenti jsou vybráni z různých skupin, jedná se o heterogenní skupinu s rozdílnými požadavky, projekty jsou směřovány do oblasti podpory vzdělávání u respondenta č.1, zlepšení životního prostředí u respondenta č.2, podpory komunitní práce u respondent č.3, diverzifikace podnikatelských aktivit u respondenta č. 4 a podpory lokální ekonomiky u respondenta č. 5.

Respondent č.3: *„Chtěli jsme, aby lidi měli sdílený zážitky a hlavně, aby nám tady vyrostla generace, která spolupracuje...jestli to nebude znít jako klišé, tak věčně a všude uváděná*

udržitelnost, aby se jim tady do budoucna dobře žilo. Aby lidi nežili v bublině, zajistit rozvoj díky mladým lidem, mají nápady, dá se udělat něco nového a zapojit tu mladou generaci.“

Respondent č.4: *„sezónnost to je problém...způsobuje nám to výkyvy v cashflow podniku, tak jsme se rozhodli diverzifikovat činnost podniku zavedením služby v podobě nabídky oprav a údržby zemědělské, komunální i speciální techniky...o tuhle službu je dost velký zájem“*

Výběr nabízených programů, průběh realizace

Respondenti jsou spokojeni s nabídkou programů, respondentka č. 1 nebyla členkou zastupitelstva, účastnila se až realizace, nemůže tedy tuto fázi posoudit, ale začátek realizace označuje za náročný. V průběhu realizace byli dostatečně informováni, uvádí: *„Dostávali jsme dost informací od pracovníků MAS Hradecký venkov, hlavně na pořádaných informačních seminářích, ale i když jsme mohli využít rady a pomoci pracovníků MAS Hradecký venkov, které nám řadu věcí vysvětlily, samotnou odpovědnost z realizace projektu ze starosty a zastupitelů obce nikdo nesejmul.“* Respondent č. 2 uvádí: *„Projekt se nám hodil do našeho nápadu.“* V průběhu realizace projektu u respondenta č. 2 došlo k chybě (blíže nebylo objasněno), předmětná část projektu musela být uhrazena z vlastních prostředků.

Respondent č.4 uvádí: *„O nabízené programy jsme se průběžně zajímali a potom jsme to konzultovali s pracovníky MAS, jestli se nám to hodí... jejich kompatibilita s potřebami podniku.“* Respondent č. 5 uvádí: *„S projektovou realizací jsem měl z minulosti už nějaký zkušenosti, takže proběhl k mé spokojenosti a všechno v pohodě, hladce.“*

Účelnost projektů, efektivita

Respondent č. 1 uvádí: *„Projekt svůj účel splnil a plní, děti se venku učí, mají to tam rádi...bez té dotace by to nebylo možné zrealizovat, tyhle aktivity, nebo jen v omezené míře z rozpočtu obce.“* Respondent č. 2: *„Jo, projekt na 100 % splnil svůj účel. Ten prostor lesního hřiště je využíváný ze stran obyvatelů obce, děti mají vyžití, schází se tam lidi.“* Respondent č.3 uvádí, že udržitelnost projektu velkou měrou ovlivnila pandemie covid: *„No, dost mě mrzelo, že všechno bylo tak pěkně připravené a přišel covid...Lidi se potom dost těžko vraceli do komunitní práce díky restrikcím a různým zákazům, ale tohle není chyba projektu.“* Respondent č.4 hodnotí: *„Výsledkem projektu je fungující provozovna dílny, která stále pracuje v souladu s podnikatelským záměrem a naše firma tak mohla v době mimo hlavní sezonu vykryt chybějící tržby, má to i vliv na mzdové ohodnocení zaměstnanců. Víme o tom, že v některých zemědělských podnicích jsou zaměstnanci mimo sezonu v evidenci Úřadu práce.“*

Rozvoj území, změna

Respondent č.1: *„Uskutečněním projektu došlo ke zvýšení kvality prostředí, ve kterém se děti učí... výuka dětí je kvalitnější. Zahrada..., které se stala díky nové stromové, keřové a rostlinné výsadbě „živou“ laboratoří.“* Respondent č.3: *“... ale za mě byla nejdůležitější část projektu ta nehmataelná. Děti doufám ovlivnil prožitek, ta zkušenost, mohlo to být ještě lepší, jak jsem říkal, ten covid nás dost zbrzdil.“* Respondent č.4: *„Ano, hodnotím tu diverzifikaci činnosti velmi pozitivně, došlo k zajištění služby pro okolí a tí k rozvoj oblasti, zlepšení situace v sektoru zaměstnanosti a tím i ke zlepšení kvality života.“* Respondent č.5 uvádí: *„Pro rozvoj území jako celku naše olepovačka určitě nemá vliv (smích), ale zaměstnávám lidi, tak to určitý vliv má, můžeme provádět lepší práci, musíme jít s dobou, moderně, snažíme se udržet krok s konkurencí, inovovat, sledovat trendy v oboru, co se lidem líbí.“*

Zlepšení života obyvatel

Respondent č. 1: *„Jak jsem říkala před chvílkou, děti a učitelé...pedagogové mají víc prostoru a příprava dětí z naší obce při přechodu do městské školy druhého stupně tak má vliv na celkovou dobrou konkurenci...jestli to tak můžu nazvat, děti z malotřídky tak líp obstojí při přechodu do jiného prostředí...děti z naší obce, chválí, jsou dobře připravené, myslím, že se nemáme za co stydět a tohle k tomu přispívá, jak jsou děti připravené a obstojí v novém prostředí.“* Respondent č.5: *„...jo víceméně přispěly, hlavně se snažíme odvádět kvalitní práci, moji předci založili firmu v roce 1926 a nebýt komunistické éry, vypadalo by to jinak, ale já doufám, že firmu, na niž jsem hrdý, předám jednou svým dětem, aby fungovala i dál. Doufám, že jsou lidi s naší prací spokojení, a tak vlastně přispíváme k tomu, aby se nám tady v regionu dobře žilo.“*

Informovanost

Všichni respondenti uvádějí, že jsou dostatečně informovaní, tuto oblast nehodnotí jako problémovou.

Problém nebo potřeba k řešení MAS Hradecký venkov

Respondent č. 1: *„Díky tomu, že MAS Hradecký venkov sdružuje velký počet obcí, funguje pro nás jako...no nějaký...jak bych to řekla... inkubátor informací a nápadů nejen v dotační oblasti. Je pro nás důležité centrem, na které se můžeme obrátit pro radu ...např. pokud jde o potřebu řešení problém jako je sociální politika, dopravní nebo odpadové*

hospodářství. ...je toho dost... dost problémů, ale díky centrům pomoci, jako je MAS Hradecký venkov, se nám to daří, nějak všechno zvládnout. “

Respondent č.2: *“ Jo...v současné době máme v běhu výběrové řízení na výstavbu Novostavby sportoviště v obci. Cílem projektu je výstavba multifunkčního hřiště a atletického oválu se sportovním povrchem z umělé trávy včetně pískového doskočiště, máme tady ZŠ s prvním a druhým stupněm, tak se jim to taky bude hodit. Je to dost velký projekt, chtěli bysme, aby to multifunkční hřiště mělo lajnování na volejbal, nohejbal a malou kopanou, atletický ovál s lajnováním na dvě běžecké dráhy. No...uvidíme, jak to dopadne. “* Respondent č.3: *“ Já osobně bych byl rád, kdyby se našla generace našich následovníků, aby pokračovali v tom, co jsme začali a dokázali ostatní motivovat, zapojit ostatní rodiny, celou obec jako komunitu. “*

Respondent č.4: *„Tak uvažujeme o opravě a vylepšení energetické bilance administrativní budovy v areálu provozu rostlinné výroby v jedné obci. “*

Vyhodnocení spolupráce s MAS Hradecký venkov/návrh na změnu

Respondent č.1: *“Pozitivně a nemám. “*

Respondent č.2: *„Celkově hodnotím kladně, pracovníce mají vstřícný přístup a jsou ochotné, snaží se pomoci, mají oproti nám hodně informací, který nám pak předávají na seminářích, to my bysme ke svojí práci nestihnuli všechno obsáhnou a orientovat se v zákonech, předpisech a tak. Žádný doporučení ani návrh mě nenapadá. “*

Respondent č.3: *„S MASkou je výborná spolupráce, pracovníce znají oblast, hlavně se snaží dělat to sociálně, zapojovat lidi. Víím, že spolupracují se školou, věnují se sociálnímu poradenství, programům pro seniory...hodně pomáhají s procesem při projektu. No jsou tam fajn lidi. Jo...mě vůbec nenáleží je hodnotit, něco doporučovat, jsou to odbornice na svoji práci. Ten covid se jich taky dost dotknul. Já bych to uzavřel. Jen tak dál!“*

Respondent č.4: *„Po celou dobu našeho členství v MAS Hradecký venkov hodnotím naši vzájemnou spolupráci a komunikaci jako věcnou, efektivní a pro náš podnik velmi přínosnou.*

Respondent č.5: *„Spolupráci hodnotím kladně, letos jsem se účastnil komunitního sázení stromů, které MAS pořádala a komunitní aktivity tohoto typu bych doporučil rozvíjet. Bylo to velmi příjemné a navíc užitečné. “*

5.4 Výsledky

Tato část práce se zabývá shrnutím dat získaných v praktické části a současně vyvozuje závěry z informací získaných z rozhovorů a prezentuje poskytnutá stanoviska aktérů.

Výběr nabízených programů a realizace

Výběr nabízených programů musí korelovat ve vztahu mezi strategií EU a vyhlášenými operačními programy členského státu. Úlohou a náplní pracovníků MAS je nabídka a představení výzev potenciálním žadatelům, v tomto kroku je důležitým aspektem důvěra budoucích aktérů a znalost prostředí ze strany zástupců MAS. Respondenti, kteří se účastnili rozhovorů a současně byli přítomni v při výběru projektu, hodnotí výběr programů kladně. Samotná realizace je náročná, i když pracovníci MAS jsou připraveni poskytnout pomoc, samotná odpovědnost zůstává na aktérech, proces je poměrně náročný, ale žádné problémy s realizací respondenti nezaznamenávají.

Účelnost projektů, efektivita

Tato část je podrobně zpracována v podkapitolách Zhodnocení vlivu a Realizované projekty. Respondenti shodně označují projekty za efektivní, jeden z respondentů se vyjadřuje o negativním dopadu pandemie COVID-19 na realizaci projektu.

Rozvoj území, změna

Rozvoj území lze sledovat na základě kvantitativních ukazatelů, kterými jsou prokázané počty z monitorovacích identifikátorů zjištěných z ex-post hodnocení a dokumentů MAS Hradecký venkov. Počty nejsou kompletní, jsou zde zahrnuta data z ukončených programových období, tzn. od roku 2007 do roku 2020:

- počet nových nebo zmodernizovaných zařízení občanské vybavenosti 52 ks;
- počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě 8 ks;
- délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras 1 829 km;
- počet nových a modernizovaných objektů sloužících složkám IZS 3 ks;
- počet podpořených vzdělávacích zařízení 7 ks;
- počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci 3 ks;
- pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů 5,5 ks;
- počet zrekonstruovaných památek 42 ks;

- počet hektarů revitalizovaných veřejných prostranství 48,22 ha;
- počet podpořených zemědělských podniků/příjemců 16 ks;
- počet nově vzniklých nebo zrekonstruovaných mikropodniků 21 ks.

Neměřitelný, kvalitativní rozvoj území dokreslují názory respondentů. Dle jejich názorů se realizované projekty podílejí na zvýšení kvality prostředí, získávání zkušeností mladých lidí, zajištění nových služeb pro okolí, zlepšení situace v sektoru zaměstnanosti a přispívají k procesu modernizace, k implementaci inovací a nových trendů v oboru.

Zlepšení života obyvatel

Ovlivňování kvality života je závislé na mnoha aspekt, hmotných i nehmotných. Projekty realizované od roku 2007 jsou v rámci této práce vyhodnocovány společně se SWOT analýzou a dopady prováděné politiky soudržnosti na zlepšení kvality obyvatel v regionu jsou evidentní, spočívající ve zkvalitnění vzdělávání, rozvoji soudržnosti, podpoře a pomoci v sociální oblasti, při řešení krizových situací a jejich prevenci. Vlivem realizace politiky soudržnosti je přispíváno k udržitelnosti kulturního dědictví oblasti, k posílení rekreačního potenciálu území, ke zvýšení bezpečnosti obyvatel, ke zlepšení provázanosti obcí mezi sebou, modernizaci infrastruktury a dopravnímu propojení. Jeden z respondentů spatřuje konkrétní zlepšení ve kvalitnější připravenosti dětí při přechodu z malotřídního způsobu vzdělávání na vyšší stupeň. Další respondent spatřuje zlepšení kvality života ve vlivu modernizace soukromé firmy na prostředí regionu.

Informovanost

Ze studia dokumentů poskytnutých pracovníky MAS Hradecký venkov, na základě dat z webových stránek a údajů z Výročních zpráv jsou informace aktualizovány a poskytovány přehledně. Pracovníci MAS pořádají semináře a osvětovou činnost. Z rozhovorů vyplývá, že respondenti mají dostatek informací, komunikace s MAS je na dobré úrovni.

Problém nebo potřeba k řešení MAS Hradecký venkov

Rozvojové potřeby a problémy jsou řešeny v rámci podkapitoly SWOT analýzy, jsou dostatečně rozčleněny do jednotlivých sekcí a je zde provedeno zhodnocení, jaký počet projektů a jaký objem podpory se dané problematice týká. Respondenti jmenují některé oblasti, se kterými by jim pracovníci MAS mohli do budoucna pomoci nebo spolupráce již probíhá, např. řešení sociální pomoci, dopravní situace, stavba zakrytého sportoviště.

Vyhodnocení spolupráce s MAS Hradecký venkov/návrh na změnu

Respondenti shodně hodnotí spolupráci pozitivně, probíhá bez problémů. Jeden z respondentů označuje MAS Hradecký venkov za „inkubátor informací“, další respondent vzájemnou spolupráci a komunikaci vidí jako věcnou, efektivní a pro jeho podnik přínosnou.

5.5 Návrhy a doporučení

Při specifikaci potřeb ve SWOT analýze a následné komparaci zrealizovaných projektů jsou objeveny oblasti, kterým není věnována náležitá pozornost a které znamenají pro území MAS Hradecký venkov zásadní problém.

V části rozvojové potřeby Bezpečné a kvalitní prostředí a služby pro občany jsou mezi slabými stránkami specifikovány potřeby, kterým v programových obdobích není věnována dostatečná pozornost. Jedná se o problém **nedostatečné dopravní obslužnosti a dostupnosti služeb**.

Další oblast, které není věnována dostatečná pozornost v rozvojové potřebě Moderní infrastruktura na venkově a zlepšení dostupnosti a mobility, pramení z **problematiky špatného technického stavu regionálních silnic a místních komunikací a s tím spojené existence lokalit s vyšší nehodovostí a úseků s rizikem vážných dopravních nehod**.

V rozvojové potřebě týkající se „Ochrany životního prostředí a adaptace na změnu klimatu“ je slabinou vysoký podíl orné půdy a malý podíl lesních porostů. Vzhledem ke změně klimatu patří území mezi suchem nejohroženější oblasti. V řešení problematických okruhů není věnována dostatečná pozornost **opatřením věnujícím se akumulaci a retenci (neboli udržování) vody v krajině**.

Doporučením této práce je zohlednit tyto problematické okruhy v nadcházejícím programovém období a pokusit se je zahrnout do připravovaných strategických plánů.

6 Závěr

Cílem závěrečné práce je zhodnotit vliv realizované politiky soudržnosti na vybrané území MAS Hradecký venkov. Jsou to právě místní akční skupiny, které mají prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje mobilizovat obyvatele, zástupce místních komunit a organizací k dosažení stanovených cílů a priorit vzešlých ze strategických dokumentů, a tak přispívat k regionálnímu rozvoji, vyrovnávání meziregionálních rozdílů a celkově ke zlepšení a zkvalitnění života obyvatel.

V práci je zmíněno, že MAS jsou uměle vytvořená seskupení venkovských obcí, která mohou mít problém s fungováním a existencí. Provádění politiky soudržnosti musí dodržovat stanovené postupy, ale návod na úspěšnost spíše spočívá v lidech, kteří jsou hlavním zdrojem regionálního rozvoje, důvěra mezi nimi, schopnost spolupráce a vzájemného porozumění.

Teoretická část práce rámuje téma politiky soudržnosti, její historický kontext a systém financování.

V navazující praktické části je představeno území MAS Hradecký venkov, popsáno její zapojení do Národní sítě MAS a zmíněna metoda LEADER, iniciativa, která je základem komunitně vedeného místního rozvoje. Dále je provedena socioekonomická charakteristika území a následuje popis programových období se svými strategiemi, prioritami, cíli a vizí MAS Hradecký venkov na následující období.

Nejprve se diplomová práce věnuje programovému období 2007-2013, kdy je i bez předchozích zkušeností překvapivě zrealizováno 60 projektů a vyplaceno téměř 18 mil. Kč z Programu rozvoje venkova prostřednictvím Evropského zemědělského záručního fondu pro rozvoj venkova. Dále je popsáno konkrétní rozdělení projektů dle Fichí, uveden počet projektů s objemem získaných prostředků.

Následuje zhodnocení programového období 2014-2020, ve kterém je s porovnáním s minulým obdobím rozšířena nabídka operačních programů na IROP, PRV, OP Životní prostředí a OP Zaměstnanost. Objem podpory z evropských fondů činí 86,6 mil. Kč v 69 projektech, čerpáno z Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského sociálního fondu. Grafická znázornění ilustrují podíly jednotlivých opatření operačních programů a shrnutí za operační programy.

Komparace SWOT analýzy a uskutečněných projektů je provedena v samostatné kapitole, která je rozdělena do podkapitol dle rozvojových problematických oblastí. Nejprve jsou popsány silné stránky a dále slabé. V návaznosti jsou konkretizovány projekty, které se týkají specifikovaných oblastí a jsou realizovány s ohledem na potřeby v regionu. Dále je popsáno, jaké žádosti jsou v aktuálním programovém období rozpracované.

V závěru diplomové práce je provedeno zhodnocení z pohledu úspěšnosti (počet a objem finančních prostředků) za období od roku 2007 do roku 2020. Největší množství je evidováno u OP PRV, 100 projektů v částce 47 435 781 Kč, v OP Integrovaný regionální operační program je zaznamenáno 21 projektů v částce 43 027 737 Kč, v Operačním programu Zaměstnanost je uskutečněno 5 projektů, v částce 11 310 000 Kč a v OP Životní prostředí jsou realizovány tři projekty ve výši 2 851 742 Kč.

Část Zhodnocení vlivu je rozdělena do tří témat, využívá data získaná při studiu dokumentů poskytnutých pracovníky MAS Hradecký venkov, informací z oficiálních zdrojů dostupných v elektronické podobě a poznatků získaných z rozhovorů s respondenty. Přepis rozhovorů je součástí přílohy.

Doporučení vzešlá z komparace SWOT analýzy a realizovaných projektů se týkají tří okruhů, které by v následujícím období měly být předmětem zájmu strategických dokumentů a cílem rozvojových aktivit.

Celkově lze tedy konstatovat, že provádění politiky soudržnosti ze strany MAS Hradecký venkov splňuje kritéria metody LEADER, komunitně vedeného rozvoje. Samotní aktéři aplikované politiky soudržnosti hodnotí výběr, postup i efektivitu realizovaných projektů pozitivně. Kvantitativní zhodnocení prováděné politiky soudržnosti prostřednictvím monitorovacích indikátorů je součástí podkapitoly pojmenované Výsledky a doporučení. Počet i finanční objem má vzrůstající tendenci, celkově je za uzavřená programová období zrealizováno **129 projektů**, v částce **104 625 260 Kč**. Za klíčový potenciál území lze považovat dobrou znalost sociálního prostředí, fungující komunikaci MAS Hradecký venkov se stávajícími partnery a schopnost pracovníků orientovat se v prostředí při aktivním vyhledávání nových zájemců a při propagaci stávajících výzev.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Odborná literatura

CVIK, E. D. *Právní aspekty financování regionů soudržnosti*. Ostrava: Key Publishing, 2016. 161 s. ISBN 978-80-7418-262-4.

BALDWIN, R., WYPLOSZ C., ŠAROCH, S., *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Praha: Grada, 2013. 580 s. ISBN 978-80-247-4568-8.

HOOGHE, L. *Cohesion policy and European integration: building multi-level governance*. Oxford: Oxford University Press, 2001. 253 s. ISBN 0-19-828064-5

HOOGHE, L. *The European Commission and the Integration of Europe: Images of Governance*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002. 293 s. ISBN: 0521806674

MAJEROVÁ, Věra a MAJER, Emerich. *Kvalitativní metody v sociologii venkova a zemědělství*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2005. 156 s. ISBN 80-213-0507-x.

MAJEROVÁ, V., a kol. *Sociální kapitál na venkově*. In: MAJEROVÁ, V., KOSTELECKÝ, T., SÝKORA, L. a kol. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: Příklad Kraje Vysočina*. 1. vyd., Praha: Grada, 2011. 224 s. ISBN 978-80-247-4093-5

MARSHALL, T. *V zajetí geografie: Jak lze pomocí deseti map pochopit světovou politiku*. Praha: Rybka Publishers. 2018. 295 s. ISBN 978-80-87950-49-4

MOLLE, W. T. M. *The economics of European integration: theory, practice, policy*. 5th ed. Aldershot: Ashgate, 2006. 446 s. ISBN 0-7546-4812-5.

WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J., DAMBORSKÝ, M., BLAŽEK, J. a kol. *Regionální rozvoj. (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

7.2 Internetové zdroje

Český statistický úřad. *Data podle obcí, rok 2021, s číselníky MAS, mimořádná aktualizace k 13.7.2022.* [online]. [cit.2023-03-26] Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Deník veřejné správy. *Návrh vymezení území pro účely problémové analýzy SRR 21+* [online]. [cit. 2023-12-18] Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6758153>

Dotace EU. 2023a. *Evropské fondy v ČR 2014-2020, operační programy*, [online]. [cit. 2023-08-03] Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy>

Dotace EU. 2023b. *Evropské fondy v ČR, kohezní politika po roce 2020*, [online]. [cit. 2023-08-03] Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>

Dotace EU. 2023c. *Informace o fondech, Regiony, regionální politiky EU*, [online]. [cit. 2023-04-01] Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>

Dotace EU. 2023d. *Programové období 2007-2013*. [online]. [cit. 2023-06-01] Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2007-2013/programy-2007-2013>

EC. Europa. *What is evaluation?* [online]. [cit. 2023-06-01] Dostupné z: https://ec.europa.eu/enrd/what-evaluation_en.html

ELARD. *About LEADER and CLLD*. [online]. [cit. 2024-02-01] Dostupné z: <http://elard.eu/leader-clld/>

EUR-lex. Europa. *Rural development*. [cit. 2024-01-24] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/rural-development.html>

European Investment Bank. *Regional development*. [online]. [cit. 2024-01-22] Dostupné z <https://www.eib.org/en/projects/topics/regional-development/index.htm>

Euroskop. 2023a. *Historie EU*. [online]. [cit. 2023-03-30] Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/historie-eu/>

Euroskop. 2023b. *Regionální politika*. [online]. [cit. 2023-03-30] Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/vnitri-trh/regionalni-politika/>

Euroskop. 2023c. *Víceletý finanční rámec*. [online]. [cit. 2023-03-30] Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/rozpocet-eu/vicelety-financni-ramec/>

Eurostat. *NUTS Historie* [online]. [cit. 2023-04-01] Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/history>

Evropský parlament. 2023a. *Hospodářská sociální a územní soudržnost*. [online]. [cit. 2023-08-05] Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/93/hospodarska-socialni-a-uzemni-soudrznost>

Evropský parlament. 2023b. *Společná klasifikace územních statistických jednotek*. [online]. [cit. 2023-04-01] Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/99/spolecna-klasifikace-uzemnich-statistickeh-jednotek>

Hradecký venkov. 2023a. *Úvod* [online]. [cit. 2023-03-26] Dostupné z: <https://www.hradeckyvenkov.cz/o-nas>

Hradecký venkov. 2023b. *Status o.p.s.* [online]. [cit. 2023-03-26] Dostupné z: <https://www.hradeckyvenkov.cz/dokumenty?filesRenderer-objectId=7700885&id=12&action=detail&do=filesRenderer-download>

Hradecký venkov. 2023c. *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Hradecký venkov 2021-2027*. [online]. [cit. 2023-07-04] Dostupné z:

<https://www.hradeckyvenkov.cz/dotacni-programy/strategie-clld-2021-2027/programovy-ramec-sp-szp/>

Komitét pro udržování památek z války roku 1866. *Záchrana památek historického významu na Královéhradecku*. [online]. [cit. 2024-01-31] Dostupné z:

<https://www.1866.cz/podporene-projekty/eu>

MAS Hradecký venkov. 2023a. *Evaluace strategického plánu MAS Hradecký venkov za období 2008-2013*. [online]. (PDF). [cit. 2023-03-01] Dostupné z:

http://www.mashradeckyvenkov.cz/Evaluace_SPL_ex_post_HV.pdf

MAS Hradecký venkov. 2023b. *Mid-term evaluace realizace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Hradecký venkov na období 2014-2020*

[online]. (PDF). [cit. 2023-06-23] Dostupné z:

http://www.mashradeckyvenkov.cz/storage/strategie/Evaluace_SCLLDMAD_HV_2019.pdf

MAS Hradecký venkov. 2023c. *Výroční zpráva 2022* [online]. (PDF). [cit. 2023-07-26]

Dostupné z: http://www.mashradeckyvenkov.cz/storage/Vyrocni_zprava_2022_1.pdf

MAS Hradecký venkov. 2024d. *Základní informace*. [online]. [cit. 2023-12-22] Dostupné z:

http://www.mashradeckyvenkov.cz/showpage.php?name=zakladni_informace

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strategie regionálního rozvoje 21+* [online]. [cit. 2023-12-18] Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

Ministerstvo zemědělství. *Program rozvoje venkova na období 2007-2013* [online]. [cit. 2023-01-18] Dostupné z: <https://eagri.cz/public/portal/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007>

Národní síť MAS České republiky. 2023a. *Co jsou MAS*. [online]. [cit. 2023-03-22]

Dostupné z: <https://www.nsmascr.cz/o-spolku/co-jsou-mas/>

Národní síť MAS České republiky. 2023b. *Krajská sdružení*. [online]. [cit. 2023-03-22] Dostupné z: <https://www.nsmascr.cz/pro-mas/krajska-sdruzeni/ks-mas-kralovehradecky-kraj/>

OECD. *Regional development*. [online]. [cit. 2023-03-22] Dostupné z: <https://www.oecd.org/regional/regionaldevelopment.htm>

Seznam mapy. *Fotogalerie*. [online]. [cit. 2024-01-31] Dostupné z: <https://mapy.cz/fotografie?sourcep=foto&idp=1619959&x=15.7580837&y=50.2934848&z=16>

SZIF. *O nás*. [online]. [cit. 2023-12-29] Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/o-nas>

Evropská rada. Infografika – *Víceletý finanční rámec na období 2021-2027 a nástroj Next Generation EU* [online]. [cit. 2023-03-27] Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/mff2021-2027-ngeu-final/>

RMC Lhota p. Libčany. *Fotogalerie*. [online]. [cit. 2024-01-12] Dostupné z: <http://web.hkfree.org/~rmclhota/Akce%2037%20%20Otev%F8en%ED%20h%F8i%9At%EC%20Za%20drahou/009.JPG>

European Investment Bank. *Regional development*. [online]. [cit. 2024-01-22] Dostupné z: <https://www.eib.org/en/projects/topics/regional-development/index.htm>

248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje. *Zákony pro lidi-Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248#cast2>

7.3 Další zdroje

PALÁN J., *Regionální politika Evropské unie*, studie č. 2.089, únor 2009, Parlament České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny, Parlamentní institut

HÁJEK O., NOVOSÁK J., ZAHRADNÍK P., BEDNÁŘ P., *Regionální disparity a financování regionální politiky*, Nakladatelství Oeconomica, 2012, stat' v časopisu Politická ekonomie, Copyright © VŠE Praha, 2012/3, ročník 60

8 Seznam obrázků, tabulek a grafů

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Statistické jednotky NUTS II ČR.....	18
Obrázek 2 Návrh vymezení území pro účely analýzy SRR 21+.....	24
Obrázek 3 Organizační struktura Hradecký venkov o.p.s	25
Obrázek 4 mapa MAS Královéhradeckého kraje	26
Obrázek 5 Klíčové vlastnosti programu LEADER.....	27
Obrázek 6 Mapa území MAS Hradecký venkov	29
Obrázek 7 Projekt Instalace herních prvků, dětské hřiště za Drahou Lhota p. Libčany	73
Obrázek 8 Projekt Záchrana památek z války 1866, Máslojedy.....	74
Obrázek 9 Projekt Stezka pro pěší a cyklisty Sadová.....	75
Obrázek 10 Projekt Modernizace hasičské budovy v Nechanicích	76

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Hlavní úrovně statistických jednotek NUTS	18
Tabulka 2 Vize MAS Hradecký venkov, strategické cíle.....	31
Tabulka 3 Strategie-IROP podporovaná opatření.....	32
Tabulka 4 Projekty spolupráce realizované na území MAS Hradecký venkov 2007-2013 mimo PRV.....	35
Tabulka 5 Přehled Fichí programové období 2007-2013	36
Tabulka 6 Přehled priorit stanovených pro rozvoj území MAS Hradecký venkov pro programové období 2014-2020.....	39
Tabulka 7 Přehled Fichí programové období 2014-2020	42
Tabulka 8 Počet zrealizovaných projektů MAS Hradecký venkov 2007-2020.....	50
Tabulka 9 Objem finanční prostředků investovaných za období 2007-2020 MAS Hradecký venkov, v Kč	51

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Výdaje EU na období 2021-2027, v mld. eur.....	14
Graf 2 - MAS Hradecký venkov, členění partnerů dle sektorů	27
Graf 3 Zájmové skupiny partnerů MAS	28
Graf 4 Skladba obyvatel MAS Hradecký venkov dle věku, v %	30
Graf 5 Stav implementace Programu rozvoje venkova, období 2007-2013, porovnání rozpočtu a proplacené částky v mil. eur	33
Graf 6 Projekty realizované MAS Hradecký venkov v programovém období 2007-2013, v %	35
Graf 7 Objem finančních prostředků realizovaných projektů MAS Hradecký venkov, programové období 2007-2013, rozdělení dle Fichí, v %	37
Graf 8 Podíl podaných žádostí MAS Hradecký venkov programové období 2007-2013, rozpočet a skutečné plnění, podle Fichí, v %	38
Graf 9 Počet zrealizovaných projektů území MAS Hradecký venkov za období 2007-2020	51
Graf 10 Podíl objemu finančních prostředků investovaných za období 2007-2020 MAS Hradecký venkov v Kč dle jednotlivých OP, v Kč.....	52

Přílohy

Příloha 1 SWOT analýza

Příloha 2 Konkrétní příklady projektů realizovaných v programovém období 2007-2013
MAS Hradecký venkov

Příloha 3 Konkrétní příklady projektů realizovaných v programovém období 2014-2020
MAS Hradecký venkov

Příloha 4 Přepisy rozhovorů s respondenty

Příloha 1 SWOT analýza

Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)	Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)	Problém/potřeba
stabilizované školy, tradice malotřídních komunitních škol, které fungují jako školy komunitní; aktivní činnost neziskových organizací – zájmových spolků, klubů a sdružení; tradice pořádání místních kulturních, společenských a sportovních akcí	nevyhovující stav obecních budov, kulturních zařízení, chátrající objekty v obcích; nižší vzdělanostní struktura obyvatelstva v porovnání s průměrem Královéhradeckého kraje	dotační možnosti kraje, státu a EU na rozvojové projekty regionálních subjektů v období 2021-2027	rozpočtová a daňová politika státu, nedostatek finančních zdrojů na veřejné investice – občanská vybavenost	Rozvoj lidského kapitálu a sociální soudržnosti v území
rostoucí počet obyvatel a příznivá věková struktura; atraktivní zdravé venkovské bydlení v zázemí krajského města, vysoká bytová výstavba; v území působí několik mikro jeslí a dětských skupin, které rozšířily spektrum nabízených služeb	chybějící určité druhy sociálních služeb včetně ubytovacích kapacit pro seniory; nevhodné podmínky pro všechny cílové skupiny sociálně znevýhodněných obyvatel – nedostatek sociálního bydlení, materiální podpory, poradenství	změna životního stylu obyvatel přinášející stále větší zájem o bydlení v malých obcích, především v zázemí velkých měst; vzdělávání prostřednictvím moderních technologií – vzdělávání na dálku (e-learning), digitální vzdělávání	postupné stárnutí obyvatel a s tím spojený tlak na vzrůstající potřebu sociálních a zdravotních služeb; změna životního stylu – konzumní styl, změna zájmů, vliv IT technologií, ztráta komunitní spolupráce, ubývání osobních kontaktů – dehumanizace společnosti; rostoucí zadluženost některých skupin obyvatel (rodiny, senioři)	Potřeba reagovat na demografický vývoj v regionu
kvalitní péče o veřejná prostranství a majetek obcí, dobrá vybavenost základní technickou infrastrukturou (voda, plyn)	Špatný technický stav regionálních silnic a místních komunikací, nedostatečná dopravní obslužnost a dostupnost služeb, chybějící samostatné sportovní zařízení pro sportování (zařízení mimo areály škol)	zvyšující se zájem o aktivní způsob života a zdravý životní styl, podpora aktivního stárnutí v důsledku prodloužení délky života;	zvyšující se administrativní náročnost spojená s legislativou státu; rozpočtová a daňová politika státu, nedostatek finančních zdrojů na veřejné investice – technická infrastruktura	Bezpečné a kvalitní prostředí a služby pro občany
turistický potenciál – kulturní a historické památky, lázně, přírodní zajímavosti, turistické trasy, cyklotrasy, naučné stezky	nedostatečné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu – infrastruktura, kvalitní služby	vzrůstající zájem o alternativní formy cestovního ruchu (příměstská, krátkodobá, venkovská turistika apod.)	rozpočtová a daňová politika státu, nedostatek finančních zdrojů na veřejné investice – technická infrastruktura, občanská vybavenost	Udržení kulturního dědictví a rekreační potenciál území
rozvinutý systém třídění odpadů v území, podíl separované složky komunálního odpadu roste na úkor směsného komunálního odpadu;	špatný technický stav regionálních silnic a místních komunikací a nedostatečná dopravní obslužnost – dostupnost služeb; existence lokalit s vyšší nehodovostí a úseků s rizikem vážných dopravních nehod, neexistence souvislé sítě cyklostezek v území; nízké pokrytí vysokorychlostním internetem, polovina základních sídelních jednotek není pokryta	revitalizace regionální silniční sítě za účelem snížení dojezdové doby do větších měst; poloha v blízkosti krajského města s napojením na D11 a potenciál Hradecko-pardubické aglomerace, dokončení dálnice D35 v úseku Hradec Králové – Ulibice; revitalizace regionální silniční sítě za účelem snížení dojezdové doby do větších měst; poloha v blízkosti krajského města s rozvoj informačních technologií a digitalizace přinášející potenciální zkracování vzdáleností a zlepšování komunikace (chytřá řešení)	upřednostňování občanů jezdit za nákupy a službami mimo region způsobující úpadek drobných podnikatelských aktivit v obcích; existence lokalit s vyšší nehodovostí a úseků s rizikem vážných dopravních nehod, neexistence souvislé sítě cyklostezek v území	Moderní infrastruktura na venkově a zlepšení dostupnosti a mobility

<p>existence evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000 chránících přírodní lesní porosty; rozvinutý systém třídění odpadů v území, podíl separované složky komunálního odpadu roste na úkor smíšeného komunálního odpadu</p>	<p>vysoký podíl zemědělské a orné půdy, nízká lesnatost území, nízký stupeň ekologické stability území, existence velkých půdních bloků s rozlohou nad 50 ha; území patří mezi suchem nejohroženější oblasti ČR – malá míra akumulace a retence vody, existence odvodňovacích zařízení, regulace vodních toků</p>	<p>zapojování se do projektů OZE, které přispějí ke snížení emisí CO₂ zpracováním akčního plánu SECAP; ekologizace lidských činností jako příznivý vliv na životní prostředí – snížení energetické náročnosti, nové technologie</p>	<p>zesílení negativního ovlivňování kvality životního prostředí lidskou činností a porušování legislativní ochrany přírody; zemědělská politika EU a ČR, vliv zemědělské produkce na životní prostředí a krajinný ráz</p>	<p>Ochrana ŽP a adaptace na změnu klimatu</p>
<p>produktivní zemědělská oblast s přirozenou úrodností půdy a dobrými klimatickými podmínkami; nízká nezaměstnanost, nabídka pracovních míst stále ještě převyšuje poptávku ze strany zájemců o zaměstnání; v regionu je vyráběn velký počet zemědělských i tradičních výrobků a specialit.</p>	<p>nedostatek pracovních příležitostí v místě, vyšší dojíždka za prací, snižující se podíl služeb; problémy se zajištěním existence a provozu prodejen (s potravinami) v malých obcích; dominantní zastoupení zemědělské výroby, snižující se podíl živočišné výroby</p>	<p>podpora lokální ekonomiky, především malých podnikatelů a řemesla, zemědělství včetně regionálních produktů; změna zaměstnanecké mentality, rozvolňování tradiční kariéry, preference získávání zkušeností</p>	<p>stagnace ekonomických aktivit a utlumení výroby největších zaměstnavatelů v regionu; zvyšování nezaměstnanosti v důsledku nepříznivé ekonomické (ale i pandemické) situace nejen v České republice, vyšší fluktuace u mladé generace – změna zaměstnanecké mentality, rozvolňování tradiční kariéry, preference získávání zkušeností</p>	<p>Podpora lokální ekonomiky a zaměstnanosti</p>
<p>existence fungujících mikroregionů a dlouhodobá spolupráce obcí včetně svazků obcí</p>	<p>nízká intenzita podnikatelské aktivity a počet podnikatelů na počet obyvatel</p>	<p>rozvoj partnerství v rámci MAS a spolupráce obcí a veřejného sektoru, podnikatelů a neziskového sektoru</p>	<p>bariéry v podnikání způsobené nepřehlednou a komplikovanou legislativou a obecně nepříznivými podmínkami pro rozvoj podnikatelského prostředí; rozpočtová a daňová politika státu, nedostatek finančních zdrojů na veřejné investice – technická infrastruktura</p>	<p>Společné plánování a spolupráce aktérů</p>

Zdroj: MAS Hradecký venkov, 2023[online], vlastní zpracování

Příloha 2 Konkrétní příklady projektů realizovaných v programovém období 2007-2013 MAS Hradecký venkov

Realizovaný projekt I

Zkrácený název projektu: Instalace herních prvků na veřejném prostranství ve Lhotě pod Libčany

Žadatel: Rodinné a mateřské centrum Lhota pod Libčany

Instalace herních prvků byla realizována za účelem rozšíření míst pro společná setkávání obyvatel obce Lhoty pod Libčany. Projekt byl financovaný z EZFR, částka 401 815 Kč, OP PRV, Fiche 5, Obnova a vybavení objektů občanské vybavenosti – posilování sounáležitosti obyvatel s územím. (RMC Lhota p. Libčany, 2024[online])

Obrázek 7 Projekt Instalace herních prvků, dětské hřiště za Drahou Lhota p. Libčany

Zdroj: RMC Lhota p. Libčany, 2024[online]

Realizovaný projekt II

Zkrácený název projektu: Záchrana památek z války 1866 na bojišti u Hradce Králové

Žadatel: Komitét pro udržování památek z války roku 1866

Projekt spočíval v celkové rekonstrukci souboru 19 pomníků na válečných hrobech, které se nacházejí na trasách naučných stezek po severní části bojiště u Hradce Králové, na katastrech obcí Máslojedy, Hořiněves a Čistěves. Tento projekt byl spolufinancovaný z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v částce 449 280 Kč, Fiche 2, Záchrana, obnova a rozvoj kulturního dědictví na území MAS Hradecký venkov. (1866, 2024[online])

Obrázek 8 Projekt Záchrana památek z války 1866, Máslojedy

Zdroj: Seznam, mapy, fotogalerie, 2024[online]

Příloha 3 Konkrétní příklady projektů realizovaných v programovém období 2014-2020 MAS Hradecký venkov

Realizovaný projekt I

Zkrácený název projektu: Stezka pro pěší a cyklisty Sovětice

Žadatel: Obec Sovětice

Anotace projektu:

Stezka byla zrealizována, aby propojila obce Sovětice, Sadová a Mžany, a tak obyvatelům obcí zajistila spojení k vlakovým a autobusovým spojům. Finanční prostředky byly čerpány z OP IROP v 1.výzvě MAS Hradecký venkov-IROP-Doprava, celková částka finančních prostředků činila 3 644 952 Kč (MAS Hradecký venkov, 2024[online])

Obrázek 9 Projekt Stezka pro pěší a cyklisty Sadová

Zdroj: MAS Hradecký venkov, 2024[online])

Realizovaný projekt II

Zkrácený název projektu: Modernizace hasičské budovy v Nechanicích

Žadatel: Město Nechanice

Anotace projektu:

Modernizace budovy požární zbrojnice v Nechanicích byla realizována za účelem dosažení vyšší ochrany života a zdraví osob, vyšší ochrany majetku a hospodářských aktivit. Finanční prostředky byly čerpány z OP IROP ve 2.výzvě MAS Hradecký venkov-IROP-Hasiči, celková částka finančních prostředků činila 3 236 099 Kč (MAS Hradecký venkov, 2024[online])

Obrázek 10 Projekt Modernizace hasičské budovy v Nechanicích

Zdroj: MAS Hradecký venkov, 2024[online]

Příloha 4 Návrh polostrukturovaného rozhovoru s přepisy rozhovorů s respondenty

Diplomová práce si klade za cíl zhodnotit dopad evropské politiky soudržnosti v regionu MAS Hradecký venkov. Zvolená výzkumná metoda polostrukturovaného rozhovoru má pomocí odpovědí získaných od aktérů realizované politiky soudržnosti pomoci objasnit dopad zmiňované politiky soudržnosti a zjistit názory respondentů na výběr nabízených programů, průběh realizace, účelnost projektů, jejich efektivitu, rozvoj území, zlepšení života obyvatel, informovanost a celkový náhled na spolupráci s MAS Hradecký venkov.

Vybraní respondenti jsou aktéři realizovaných projektů MAS Hradecký venkov, z oblasti samosprávných celků jsou osloveni dva zástupci, z oblasti neziskových organizací dva zástupci a ze skupiny podnikatelských subjektů také dva zástupci.

Rozhovoru se účastní ve dvou případech zástupci obcí (starosta, místostarosta). Jeden z oslovených zástupců neziskové organizace se rozhovoru nakonec neúčastní. Po dotázání, zda je zástupce organizace ochotný poskytnout rozhovor, odpovídá, že není kompetentní k poskytnutí rozhovoru, protože se od té doby mění obsazení výkonného výboru, a on ani kolegové nebyli ve funkci výkonného výboru při výběru ani při realizaci projektu, rozhovor není uskutečněn.

Oslovený zástupce z druhé neziskové organizace v současnosti vykonává funkci starosty, jeho názory mají duální pohled, převládající pohled je spíše z pozice starosty. Dva respondenti jsou osloveni z podnikatelské sféry, jeden se zemědělskou činností, druhý z nezemědělského sektoru, jedná se o rodinnou firmu.

Respondenti jsou nejprve informováni o obsahu a tématu diplomové práce. Jsou ubezpečeni, že data jsou získávána a použita pouze za účelem jejich zpracování v diplomové práci, účastníkům je zaručena anonymita a dodržování etických pravidel. Rozhovor je nahráván do záznamníku mobilního telefonu, respondenti jsou o nahrávání informováni a souhlasí s ním. Po uskutečnění rozhovorů jsou rozhovory přepsány s vynecháním identifikačních informací sloužících k rozpoznání respondentů.

Respondent č. 1 (starosta obce)

1. Můžete krátce popsat, jaké oblasti se týkal realizovaný projekt uskutečněný prostřednictvím MAS Hradecký venkov, kterého jste se zúčastnil/a?

„Jednalo se o projekt s názvem Venkovní učebna v ZŠ ... jeho cílem byla přestavba bývalého dřevníku a skladu na zahradě školy, vzniknul tak úplně nový krytý prostor...když třeba prší, je to skvělé, škola ho teď může používat. Jo, třeba pro potřeby výuky, hlavně cizí jazyky, občanka, hlavně přírodní vědy. Součástí projektu byly zaplacené výdaje na stavební práce, ale i na nákup zařízení...tak hlavně to vybavení...třeba nové stoly, židle, tabule, ale taky tablety. V tom bylo počítáno i s licencí pro PC programy, učebnice a mikroskopy. No a pak jsme mohli v rámci projektu provést i zahradní úpravy, jako je výsadba stromů, keřů a rostlin...je to tam teď moc hezké, útulné, děti se o ten prostor zahrady starají během pobytu na zahradě v rámci družiny nebo výuky pracovních činností.“

2.Jak byste hodnotil/a průběh spolupráce?

„Naše obec realizovala prostřednictvím MAS Hradecký venkov jediný projekt a to tenhle. Nemůžu Vám říct víc informací k téhle fázi, v dané době ještě nebyla zastupitelkou obce. Ale ...potom to bylo to fakt náročný...realizace projektu byla ze začátku náročná, protože probíhala ve fázi obměny zastupitelstva obce po volbách v roce 2018, a my jsme se tak museli rychle seznámit nejen s jeho obsahem ale taky pravidly dotačního programu.“

- a) Mohl/a byste prosím ohodnotit a krátce popsat, jak jste byl/a spokojen/a s výběrem nabízených programů při podání žádosti o podporu?

„Jak už jsem říkala, to řešili moji předchůdci – zastupitelé.“

- b) Mohl/a byste prosím ohodnotit a krátce popsat, jak jste byl/a spokojen/a s postupem/procesem při realizaci projektu?

„Dostávali jsme dost informací od pracovníků MAS Hradecký venkov, hlavně na pořádaných informačních seminářích, ale i když jsme mohli využít rady a pomoci pracovníků MAS Hradecký venkov, které nám řadu věcí vysvětlily, samotnou odpovědnost z realizace projektu ze starosty a zastupitelů obce nikdo nesejmul. Provedení výběrového řízení na dodavatele stavby a elektroinstalace (a následné kolaudace), poptávkové řízení na dodavatele vybavení a zahradních úprav, dohled nad provedením a dodávkami, následné uhrazení, zaúčtování, zařazení do majetku, publicita, bylo na obci. Na pracovnice MAS Hradecký venkov jsme se ale následně mohli spolehnout při podání závěrečné zprávy na poskytovatele dotace a vyřízení všech povinných náležitostí pro zdárné ukončení projektu dle pravidel dotačního programu.“

3.Splnil realizovaný projekt svůj účel? Byly finanční prostředky dle vašeho názoru investovány efektivně, můžete se k tomu krátce vyjádřit?

„Tento projekt byl po projektu Výstavba kanalizace a ČOV v naší obci (financovaném z Operačního programu životní prostředí) druhý finančně nejobsáhlejší vůbec, pokud jde o financování z „evropských“ nebo státních dotací. Celkový rozpočet přesahoval 2 mil. Kč a obec ho spolufinancovala z obecního rozpočtu 10 % z celkových uznatelných výdajů. Já jsem se na realizaci projektu sama osobně podílela... můžu potvrdit, že jsme se vždycky snažili provést výběrové a poptávkové řízení...hledali jsme nejlepší kvalitu za nejlepší cenu. Vybírali z nabídky víc dodavatelů a porovnávali naše potřeby s financema... s možnostma projektu. Proto se nám taky podařila skvělá věc... oproti původnímu předpokladu vysoutěžit některé práce a dodávky levnější... a mohli jsme do projektu oproti plánu zahrnout změnu navíc, v podobě zemní úpravy zahrady a nové výsadby. Projekt svůj účel splnil a plní, děti se venku učí, mají to tam rádi... venkovní učebna a všechny ty zakoupené věci... to vybavení je využíváno pro potřeby výuky dětí v naší škole. Bez té dotace by to nebylo možné zrealizovat, tyhle aktivity, nebo jen v omezené míře z rozpočtu obce.“

4.Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) k rozvoji území? Přineslo to nějakou změnu? Pokud ano, jakou?

„Uskutečněním projektu došlo ke zvýšení kvality prostředí, ve kterém se děti učí, bylo to pro děti naší školy... výuka dětí je kvalitnější, došlo tak k rozšíření prostor, ve kterých může výuka probíhat. Teď může výuka probíhat nejen v budově školy, ale také v nově opravené budově venkovní učebny a také samotné zahradě, které se stala díky nové stromové, keřové a rostlinné výsadbě „živou“ laboratoří.“

5.Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) ke zlepšení života obyvatel? Proč ano/ne? Pokud ano, můžete popsat jakým způsobem?

„Jak jsem říkala před chvílkou, děti a učitelé...pedagogové mají víc prostoru a příprava dětí z naší obce při přechodu do městské školy druhého stupně tak má vliv na celkovou dobrou konkurenci...jestli to tak můžu nazvat, děti z malotřídky tak líp obstojí při přechodu do jiného prostředí. Se zástupci vedení ZŠ Kukleny, kam děti většinou přestupují, spolupracujeme řadu let a děti z naší obce, chválí, jsou dobře připravené, myslím, že se nemáme za co stydět a tohle k tomu přispívá, jak jsou děti připravené a obstojí v novém prostředí.“

6.Máte v současnosti zájem o některou z vypsanych výzev? Máte dostatek informací?

„O vypsanych výzvách máme podrobné informace, a pokud bude některá z nich vypsána na to, co obec a místní část potřebuje a ...hlavně...budeme splňovat podmínky výzev bez toho, abychom museli do rozpočtu zahrnovat výdaje, které nepotřebujeme, ale jsou mandatorně vyžadovány předmětným dotačním titulem...no tak... rádi si žádost podáme.“

7.Máte nyní na vašem území/ve skupině apod. problém nebo potřebu, se kterou by vám mohla MAS Hradecký venkov pomoci?

„Díky tomu, že MAS Hradecký venkov sdružuje velký počet obcí, funguje pro nás jako...no nějaký...jak bych to řekla... inkubátor informací a nápadů nejen v dotační oblasti. Je pro nás důležité centrem, na které se můžeme obrátit pro radu ...např. pokud jde o potřebu řešení problém jako je sociální politika, dopravní nebo odpadové hospodářství. Každý starosta dřív nebo později řeší problém, který přináší „provoz“ obce ale taky zákony... legislativní povinnosti. My jako obec...náš typ obce má spoustu povinností... zajistit nebo zřídit MŠ a ZŠ pro své obyvatele, potom jsme silničním a drážním úřadem... máme povinnost převzít opatrovnictví dětí či seniorů. Mezi další patří povinnost vytvořit systém odpadového hospodářství, co mě ještě napadá... musíme dělat opatření ochrany přírody a krajiny, vyjadřujeme se ke stavebním záměrům a tak dál...je toho dost... dost problémů, ale díky centřům pomoci, jako je MAS Hradecký venkov, se nám to daří, nějak všechno zvládnout.“

8.Jak celkově hodnotíte spolupráci s MAS Hradecký venkov? Máte návrh nebo doporučení na nějakou změnu?

„Pozitivně a nemám.“

Respondent č. 2 (místostarosta obce)

1. Můžete krátce popsat, jaké oblasti se týkal realizovaný projekt uskutečněný prostřednictvím MAS Hradecký venkov, kterého jste se zúčastnil/a?

„Prostřednictvím MAS Hradecký venkov byl v naší obci realizován projekt „Lesní hřiště“, jeho součástí byla i výstavba altánu na hřišti...no nakonec byl altán financovaný z rozpočtu obce.“

2. Jak byste hodnotil/a průběh spolupráce? Mohl/a byste prosím ohodnotit a krátce popsat, jak jste byl/a spokojen/a:

- s výběrem nabízených programů při podání žádosti o podporu?
- s postupem/procesem při realizaci projektu?

„Jo, tak spolupráce probíhala bez nějakých velkých problémů, došlo ale k menší „chybě“, díky který byl ten altán hrazen z prostředků obce, ne z dotace. No v té době jsme žádné jiné program nevybrali.“

3. Splnil realizovaný projekt svůj účel? Byly finanční prostředky dle vašeho názoru investovány efektivně, můžete se k tomu krátce vyjádřit?

„Jo, projekt na 100 % splnil svůj účel. Ten prostor lesního hřiště je využíván ze stran obyvatelů obce, děti mají vyžití, schází se tam lidi.“

4. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) k rozvoji území? Přineslo to nějakou změnu? Pokud ano, jakou?

„Projekt Lesní hřiště...určitě přinesl změnu a to změnu, o kterou nám šlo – doplnění stávajících herních prvků pro děti, rozšíření dětského hřiště a jak jsem uvedla už před chvílí, schází se tam i ostatní lidi.“

5. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) ke zlepšení života obyvatel?

„Určitě ano, na hřišti je daleko větší provoz, hřiště navštěvuje hodně rodičů se svými dětmi. „

Můžete to nějak rozvést? *No, už mě k tomu nic nenapadá.*

6. Máte v současnosti zájem o některou z vypsanych výzev? Máte dostatek informací?

„Ano, máme zájem o další vypsanou výzvu a informací také máme dostatek.“

Můžete to nějak blíže specifikovat?

„No ona to má na starosti kolegyně a ta tady není, tak já vám neřeknu víc informací.“

7. Máte nyní na vašem území/ve skupině apod. problém nebo potřebu, se kterou by vám mohla MAS Hradecký venkov pomoci?

„Jo... v současné době máme v běhu výběrové řízení na výstavbu Novostavba sportoviště v obci. Cílem projektu je výstavba multifunkčního hřiště a atletického oválu se sportovním povrchem z umělé trávy včetně pískového doskočiště, máme tady ZŠ s prvním a druhým stupněm, tak se jim to taky bude hodit. Je to dost velkej projekt, chtěli bysme, aby to multifunkční hřiště mělo lajnování na volejbal, nohejbal a malou kopanou, atletický ovál s lajnováním na dvě běžecké dráhy. No...uvidíme, jak to dopadne.“

8. Jak celkově hodnotíte spolupráci s MAS Hradecký venkov? Máte návrh nebo doporučení na nějakou změnu?

„Celkově hodnotím kladně, pracovnice mají vstřícný přístup a jsou ochotné, snaží se pomoci, mají oproti nám hodně informací, který nám pak předávají na seminářích, to my bysme ke svojí práci nestihnuli všechno obsáhnou a orientovat se v zákonech, předpisech a tak. Žádný doporučení ani návrh mě nenapadá.“

Respondent č. 3 (starosta obce, v programovém období zástupce neziskové organizace, duální pohled, nyní převažující z pohledu starosty)

1. Můžete krátce popsat, jaké oblasti se týkal realizovaný projekt uskutečněný prostřednictvím MAS Hradecký venkov, kterého jste se zúčastnil/a?

„Teď zastávám pozici starosty, ale před kovidem jsem byl u vzniku Rodinného a mateřského centra tady u nás v obci. Sešla se tam skvělá skupina lidí, který měli chuť se pustit do sociálního projektu... teda jestli to správně nazývám. Tak jsme díky tomu centru chtěli víc propojit komunitu s jejím sociálním sítěma. Ono to zase tak v rámci obce u nás nefunguje, pak lidi koukaj, který spolek co dělá... Já jsem rád, když lidi spolupracují. Mám tři děti. Nemají problém se všemi těmi moderními věcmi, to je samá digitalizace, automatizace, ale když teď dětem řeknete, aby zatloukly hřebík nebo vylezly na strom, je to problém. Tak jsme chtěli díky projektu vytáhnout děti od těch počítačů, cítím to jako dluh, podnikal jsem a vidím, že důležitý je čas strávený s dětmi... a udělat projekt, v rámci kterýho by dělaly něco společně mezi sebou nebo i s rodiči a prarodiči, bez ohledu na to, do jaký skupiny patří... no kolik mají peněz. Chtěli jsme, aby lidi měli sdílený zážitky a hlavně, aby nám tady vyrostla generace, která spolupracuje... jestli to nebude znít jako klišé, tak věčně a všude uváděná udržitelnost, aby se jim tady do budoucna dobře žilo. Aby lidi nežili v bublině, zajistit rozvoj díky mladým lidem, mají nápady, dá se udělat něco nového a zapojit tu mladou generaci. Třeba když budou vysazovat stromky, myslím, že budou hodně přemýšlet, jestli ho zlomí a nebo něco poničí.“

2. Jak byste hodnotil/a průběh spolupráce? Mohl/a byste prosím ohodnotit a krátce popsat, jak jste byl/a spokojen/a:

- s výběrem nabízených programů při podání žádosti o podporu?

„Měli jsme zájem spojit aktivity, zapojit mladý lidi, aby si vyzkoušeli řemeslo, dělali něco společně i pro ty z ohrožených skupin. Tak jsme v programu našli ten vhodný. Zapojit mladší i starší skupinu, dělat společně, třeba babičky s vnoučaty něco udělat... upéct, s dědečkem udělat budku... vyzkoušet si řemeslo, sdílet zážitky i mimo obec. Projekt se nám hodil do našeho nápadu.“

- s postupem/procesem při realizaci projektu?

„Jo, super, děvčata z MASky nám moc pomáhala. My jsme přišli s vypracovaným projektem, jaký jsme měli představy a museli jsme se samozřejmě podříditi podmínkám, zase to přepracovat. Víte, ono není problém sehnat peníze, ale zapojit

ty lidi. Největší problém jsme měli zkoordinovat, kdo, co a kdy bude dělat, ale myslím, že jsme se tím zdárně prokousali.“

3. Splnil realizovaný projekt svůj účel? Byly finanční prostředky dle vašeho názoru investovány efektivně, můžete se k tomu krátce vyjádřit?

„No, dost mě mrzelo, že všechno bylo tak pěkně připravené a přišel covid...Lidi se potom dost těžko vraceli do komunitní práce díky restrikcím a různým zákazům. Něco se nestihlo zrealizovat, škoda, bylo to tak pěkně rozjeté, ale někdo trafil kvůli covidu, změnil se mu život, u dětí dva roky je hodně, některé šly na studia a tak různě. No, obec to teď vidím, má finančních prostředků dostatek, ale ta sociální stránka věci, to je problém...motivovat nějak ty lidi, ale tohle není chyba projektu. „

4. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) k rozvoji území? Přineslo to nějakou změnu? Pokud ano, jakou?

„No hmatatelně, díky projektu se nakoupilo i vybavení, které teď slouží škole, nebo ho půjčujeme, ale za mě byla nejdůležitější část projektu ta nehmatatelná. Děti doufám ovlivnil prožitek, ta zkušenost, mohlo to být ještě lepší, jak jsem říkal, ten covid nás dost zbrzdil.“

5. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) ke zlepšení života obyvatel? Proč ano/ne? Pokud ano, můžete popsat jakým způsobem?

„To jsme se teď bavili...“

6. Máte v současnosti zájem o některou z vypsanych výzev? Máte dostatek informací?

„Informací máme dostatek, ale v současnosti jsme o žádnou z výzev neprojevíli zájem.“

7. Máte nyní na vašem území/ve skupině apod. problém nebo potřebu, se kterou by vám mohla MAS Hradecký venkov pomoci?

„Já osobně bych byl rád, kdyby se našla generace našich následovníků, aby pokračovali v tom, co jsme začali a dokázali ostatní motivovat, zapojit ostatní rodiny, celou obec jako komunitu.“

8. Jak celkově hodnotíte spolupráci s MAS Hradecký venkov? Máte návrh nebo doporučení na nějakou změnu?

„S MASkou je výborná spolupráce, pracovnice znají oblast, hlavně se snaží dělat to sociálně, zapojovat lidi. Vim, že spolupracují se školou, věnují se sociálnímu poradenství, programům pro seniory...hodně pomáhají s procesem při projektu. No jsou tam fajn lidi. Jo...mě vůbec nenáleží je hodnotit, něco doporučovat, jsou

to odbornice na svoji práci. Ten covid se jich taky dost dotknul. Já bych to uzavřel. Jen tak dál!“

Respondent č. 4 (kompetentní pracovník s.r.o. – zemědělství)

1. Můžete krátce popsat, jaké oblasti se týkal realizovaný projekt uskutečněný prostřednictvím MAS Hradecký venkov, kterého jste se zúčastnil/a?

„Hlavní náplní naší společnosti je rostlinná výroba a návazný prodej zemědělských produktů...sezónnost to je problém...způsobuje nám to výkyvy v cashflow podniku, tak jsme se rozhodli diverzifikovat činnost podniku zavedením služby v podobě nabídky oprav a údržby zemědělské, komunální i speciální techniky...o tuhle službu je dost velký zájem, v okolí sídla společnosti se podobná služba nachází pouze v omezené, nebo žádné dostupnosti .Vhodná dílna pro opravy byla v žalostném stavu i díky mnoha neodborným zásahům provedeným do roku 1989. Pro provoz opravárenského provozu strojů, který bude poskytovat služby dalším osobám, byl objekt zcela nevyhovující. Společnost zároveň nedisponovala dostatečným technickým vybavením pro realizaci této činnosti. Na druhé straně společnost má jisté zkušenosti v provádění obdobných prací na vlastním technickém parku...mohli jsme využít zkušenosti některých stávajících pracovníků. Projekt zahrnoval stavební práce a nákup vybavení dílny.“

2. Jak byste hodnotil/a průběh spolupráce? Mohl/a byste prosím ohodnotit a krátce popsat, jak jste byl/a spokojen/a:

- s výběrem nabízených programů při podání žádosti o podporu?

„O nabízené programy jsme se průběžně zajímali a potom jsme to konzultovali s pracovníky MAS, jestli se nám to hodí... jejich kompatibilita s potřebami podniku.“

- s postupem/procesem při realizaci projektu?

„Po celý průběh realizace projektu probíhal mezi zástupci MAS a našeho podniku, úspěšně se nám podařilo zrealizovat projekt... od výběru vhodného programu, přes podání žádosti a administraci celého procesu, realizaci až ke konečnému proplacení uznatelné části nákladů projektu.“

3. Splnil realizovaný projekt svůj účel? Byly finanční prostředky dle vašeho názoru investovány efektivně, můžete se k tomu krátce vyjádřit?

„Výsledkem projektu je fungující provozovna dílny, která stále pracuje v souladu s podnikatelským záměrem a naše firma tak mohla v době mimo hlavní sezonu vykrýt chybějící tržby, má to i vliv na mzdové ohodnocení zaměstnanců. Víme o tom, že v některých zemědělských podnicích jsou zaměstnanci mimo sezonu v evidenci Úřadu práce.“

4. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) k rozvoji území? Přineslo to nějakou změnu? Pokud ano, jakou?

„Ano, hodnotím tu diverzifikaci činnosti velmi pozitivně, došlo k zajištění služby pro okolí a tím k rozvoji oblasti, zlepšení situace v sektoru zaměstnanosti a tím i ke zlepšení kvality života. V okolních obcích dochází k úbytku obyvatel a stárnutí, tak je to zajímavé, že to mělo vliv i na tuto skutečnost.“

5. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) ke zlepšení života obyvatel? Proč ano/ne? Pokud ano, můžete popsat jakým způsobem?

„Viz předchozí odpověď.“

6. Máte v současnosti zájem o některou z vypsanych výzev? Máte dostatek informací?

„V současné době máme dostatek informací o vypsanych výzvách, ale žádná z nich není předmětem našeho zájmu.“

7. Máte nyní na vašem území/ve skupině apod. problém nebo potřebu, se kterou by vám mohla MAS Hradecký venkov pomoci?

„Tak uvažujeme o opravě a vylepšení energetické bilance administrativní budovy v areálu provozu rostlinné výroby v jedné obci.“

8. Jak celkově hodnotíte spolupráci s MAS Hradecký venkov? Máte návrh nebo doporučení na nějakou změnu?

„Po celou dobu našeho členství v MAS Hradecký venkov hodnotím naši vzájemnou spolupráci a komunikaci jako věcnou, efektivní a pro náš podnik velmi přínosnou.“

Respondent č. 5 (spolumajitel rodinné firmy)

1. Můžete krátce popsat, jaké oblasti se týkal realizovaný projekt uskutečněný prostřednictvím MAS Hradecký venkov, kterého jste se zúčastnil/a?

„Naš projekt se týkal obnovy strojního vybavení naší truhlářské dílny a to pořízením nové olepovačky hran odpovídající současným trendům. Docílíme tím přesné olepení

hran nábytkových dílců s minimální tloušťkou lepené spáry, která bude navíc voděodolná.“

2. Jak byste hodnotil/a průběh spolupráce? Mohl/a byste prosím ohodnotit a krátce popsat, jak jste byl/a spokojen/a:

- s výběrem nabízených programů při podání žádosti o podporu?

„Realizace projektu proběhla už před pár lety... v tom období nám z nabízených programů nejlíp vyhovoval tenhle, bylo to z Programu rozvoje venkova, ty podmínky jsme splnili, všechno vyhovovalo, jo...spokojenost...“

- s postupem/procesem při realizaci projektu?

„S projektovou realizací jsem měl z minulosti už nějaký zkušenosti, takže proběhl k mé spokojenosti a všechno v pohodě, hladce.“

3. Splnil realizovaný projekt svůj účel? Byly finanční prostředky dle vašeho názoru investovány efektivně, můžete se k tomu krátce vyjádřit?

„Projekt splnil svůj účel, pořídili jsme kvalitní olepovačku hran, se kterou pracujeme téměř denně, finanční prostředky teda tím pádem byly využity efektivně, určitě nám to pomohlo.“

4. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) k rozvoji území? Přineslo to nějakou změnu? Pokud ano, jakou?

„Pro rozvoj území jako celku naše olepovačka určitě nemá vliv (smích), ale zaměstnávám lidi, tak to určitý vliv má, můžeme provádět lepší práci, musíme jít s dobou, moderně, snažíme se udržet krok s konkurencí, inovovat, sledovat trendy v oboru, co se lidem líbí.“

5. Přispěly vynaložené prostředky (zdroje) ke zlepšení života obyvatel? Proč ano/ne? Pokud ano, můžete popsat jakým způsobem?

„Tak jak jsem říkal...jo víceméně přispěly, lidé mohou v blízkosti jejich bydliště využít kvalitní olepení vodovzdorným lepidlem a nemusí tak jezdit daleko a nebo využívat méně kvalitní olepení, které tak dlouho nevydrží. Hlavně se snažíme odvádět kvalitní práci, moji předci založili firmu v roce 1926 a nebýt komunistické éry, vypadalo by to jinak, ale já doufám, že firmu, na niž jsem hrdý, předám jednou svým dětem, aby fungovala i dál. Doufám, že jsou lidi s naší prací spokojeni a tak vlastně přispíváme k tomu, aby se nám tady v regionu dobře žilo.“

6. Máte v současnosti zájem o některou z vypsanych výzev? Máte dostatek informací?

„Jsem v kontaktu s pracovníky MAS, i vím sám, kde informace sehnat, ale teď zájem momentálně nemám.“

7. Máte nyní na vašem území/ve skupině apod. problém nebo potřebu, se kterou by vám mohla MAS Hradecký venkov pomoci?

„Nevím o ničem.“

8. Jak celkově hodnotíte spolupráci s MAS Hradecký venkov? Máte návrh nebo doporučení na nějakou změnu?

„Spolupráci hodnotím kladně, letos jsem se účastnil komunitního sázení stromů, které MAS pořádala a komunitní aktivity tohoto typu bych doporučil rozvíjet. Bylo to velmi příjemné a navíc užitečné.“

Respondent č. 6

Oslovení zástupci zapsaného spolku zaslali vyjádření, že nejsou relevantní se vyjádřit k poskytnuté dotaci, z důvodu celkové výměny členů výkonného výboru spolku. Rozhovor nebyl uskutečněn.